

PLA D'ACCIÓ CULTURAL

Diagnosi de l'**acció** cultural a Vacarisses

Ajuntament de Vacarisses

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

AJUNTAMENT
DE VACARISSES

Gener 2019

INDEX

I.	INTRODUCCIÓ	3
II.	METODOLOGIA	4
III.	DIAGNOSI	6
1.	ANÀLISI DEL TERRITORI I LA POBLACIÓ	6
1.1.	Territori i medi físic	6
1.2.	Població	9
1.3.	Principals indicadors socioeconòmics	14
2.	ELS RECURSOS I EQUIPAMENTS CULTURALS A VACARISSES.....	17
2.1.	Els agents culturals	17
3.	LA REALITAT CULTURAL A VACARISSES	42
3.1.	Context i política cultural a Vacarisses	42
3.2.	L'activitat i la dinàmica cultural a Vacarisses	45
IV.	APUNTS SOBRE POSSIBLES LÍNIES DE TREBALL FUTURES	55
4.1.	Reptes	55
4.2.	Possibles Línies de Treball Futures.....	56
	CRÈDITS.....	58

I. INTRODUCCIÓ

Aquesta Diagnosi de l'acció cultural de Vacarisses, desenvolupada durant el 2018 ha de tenir la consideració d'un primer pas per a la formulació de les futures línies estratègiques en l'àmbit de la cultura al nostre municipi; i ens ha de servir a tots plegats per avançar-nos i actuar en conseqüència pel que fa a les necessitats culturals actuals, immediates o més llunyanes, així com optimitzar les iniciatives que ja es duen a terme.

Les necessitats culturals que han sorgit en aquesta Diagnosi arran de parlar amb els diversos actors, ens han portat a coincidir en mancances, però també en forteses, copsant l'interès que hi ha a la nostra vila per la cultura, la valentia d'encarar nous reptes i iniciatives, la fortalesa que la cultura a Vacarisses és ben viva i present, i la convicció que hi ha la voluntat de fer un treball transversal dels diversos agents implicats i, en definitiva, de fer partícips a tots els vacarissans i vacarissanes per fer esdevenir Vacarisses un espai més actiu i potent.

En l'elaboració d'aquest document hem comptat amb la col·laboració de l'Àrea de Cultura, educació i Esports de la Diputació de Barcelona, però tampoc hauria estat possible sense la participació d'entitats locals i persones individuals, als que cal agrair que hagin trobat una estona del seu temps per reflexionar, proposar i interactuar en aquesta Diagnosi, per tal d'ajudar a fer d'aquest document una eina de punt de partida per encarar la cultura com un dels eixos vertebradors de la vila, coneixent les seves forteses i, per descomptat, les seves debilitats, per tal que entre l'administració local, les entitats i els vilatans i vilatanes puguem treballar per millorar, amb una visió àmplia i estratègica la cultura a Vacarisses.

Pere Casas Ardanaz

Regidor de Cultura; Festes i Patrimoni

II. METODOLOGIA

L'elaboració d'aquesta Diagnosi de l'acció cultural a Vacarisses, desenvolupada durant el 2018, forma part de les eines de suport de la Diputació de Barcelona a la presa de decisions en l'àmbit local, per tal que, entre d'altres, els Plans d'Acció Municipal (PAM), esbossin les línies estratègiques en l'àmbit de la cultura, en aquest cas del municipi de Vacarisses. Aquest document té el seu origen en la inquietud de l'Ajuntament de Vacarisses, concretament des de la Regidoria de Cultura, per tal de conèixer les dinàmiques culturals existents al municipi i els agents implicats i iniciar un procés de reflexió i debat entorn a possibles mancances, potencialitats i línies de treball futures. És en aquest sentit, que des del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona es dona suport per l'elaboració de la primera fase orientada a la detecció de la realitat cultural existent al municipi.

Els objectius a assolir per aquesta diagnosi són:

- Identificar els recursos culturals existents a Vacarisses.
- **Identificar les necessitats actuals i futures en l'oferta de serveis culturals.**
- Conèixer les potencialitats i mancances culturals existents i proposar possibles línies estratègiques a desenvolupar..

La Diagnosi que aquí es presenta implica una recollida d'informació en relació a l'oferta cultural i la situació de la cultura al municipi. Per tant, aquest treball reflecteix l'activitat cultural i la seva realitat a Vacarisses, els agents socials implicats, les seves xarxes, els equipaments i recursos disponibles, interessos, necessitats, etc.

La primera part del document recull una anàlisi de l'entorn territorial, sociodemogràfic i socioeconòmic a partir d'informació documental i dades estadístiques secundàries facilitades pel CERC i que ens permeten contextualitzar i conèixer el perfil bàsic de la població i els seus recursos.

En una segona part, es du a terme una relació dels principals recursos culturals observats a Vacarisses. Els equipaments de caràcter cultural, tant públics com privats, la relació d'activitats, recursos, necessitats i potencialitats.

En una tercera part, es desenvolupa un DAFO i el seu anàlisi a partir de l'elaboració d'una diagnosi de caràcter tècnic i de la informació recollida a les entrevistes als agents culturals. Aquest diagrama permet identificar potencialitats, mancances i possibles línies estratègiques a desenvolupar en un futur.

Per a copsar la realitat cultural i posterior elaboració d'aquest document s'ha procedit a:

- Anàlisi de dades i documents disponibles sobre la realitat social, econòmica i cultural de Vacarisses.
- Visites als diferents equipaments culturals existents al municipi, tant de caràcter públic com privat.
- Entrevistes a agents clau en la vida cultural de Vacarisses:
  - o Responsables polítics en l'àrea de cultura.
  - o Personal tècnic municipal vinculat a l'activitat cultural del municipi.
  - o Persones referents d'entitats clau de la realitat cultural.
- Desenvolupament d'un focus grup amb agents representatius de l'activitat cultural.

III. DIAGNOSI

1. ANÀLISI DEL TERRITORI I LA POBLACIÓ

1.1. Territori i medi físic

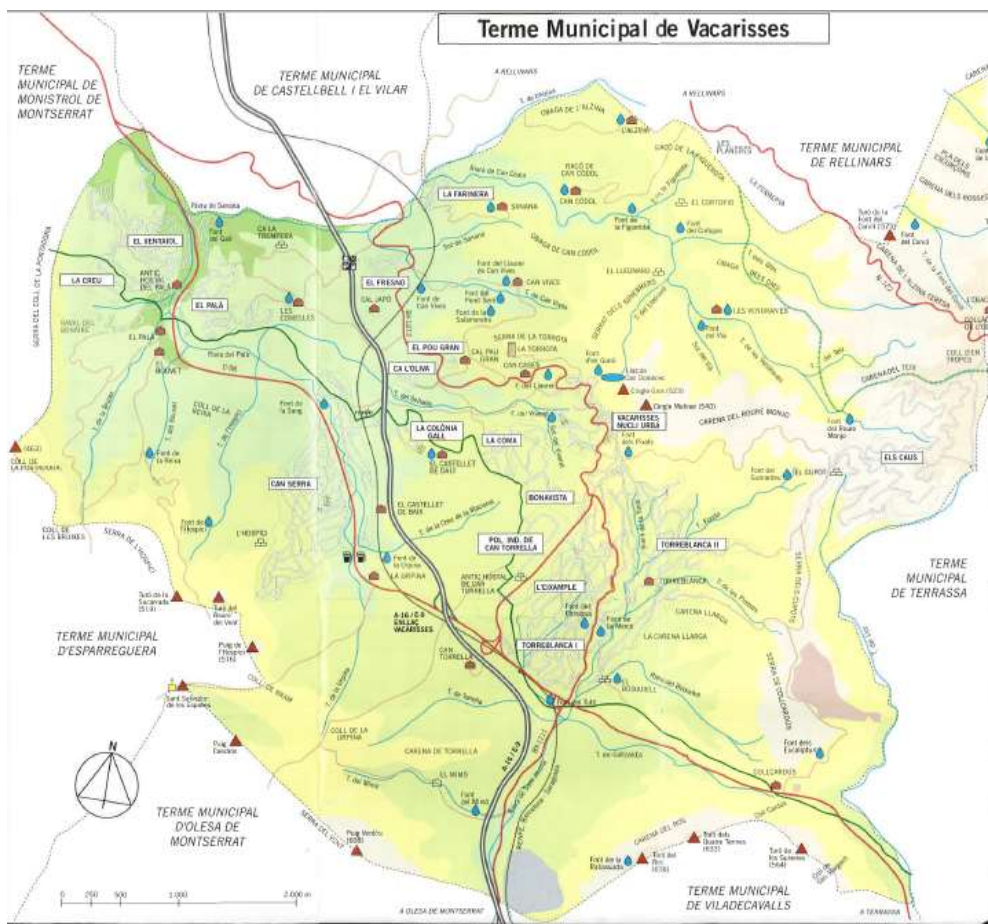
Vacarisses amb una extensió de 40,54 km² es troba situat al Vallès Occidental en una vall que davalla des dels contraforts occidentals del massís de Sant Llorenç de Munt i la Serra de l'Obac cap al llit del riu Llobregat i la presència de la muntanya de Montserrat, a l'altra banda del riu. Situat en la serralada prelitoral, que en aquesta part central separa les planes del Vallès Occidental amb el Pla de Bages. De relleu muntanyós, l'alçada mitjana del municipi és de 385 m, es recullen les aigües de les principals rieres: la de Rellinars, la de can Còdol i la del Palà a la banda nord i el Torrent del Llor i la riera de Sant Jaume a la banda sud.

Font: SITMUN, Sistemes d'Informació Territorial Municipal, Diputació de Barcelona.
<http://sitmun.diba.cat/sitmun2/visor.jsp?app=1&ter=287>

El municipi està format per un nucli urbà condicionat per una orografia amb pendents i que compta amb diferents barris, alguns d'ells amb una personalitat històricament diferenciada, com ara el barri de la Barceloneta. Els altres, més vinculats al nucli principal originat a partir de la Sagrera, són el Barri de Baix o de la Font de Gordi, el barri del carrer Montserrat i el carrer de Sant Josep. Tot i que l'origen d'aquests nuclis era dispers el creixement urbanístic va donar lloc a unir-los en una sola trama urbana.

Pel que fa a la resta de la trama urbana destaca l'existència de multitud d'urbanitzacions. Les més grans i antigues són les de Torreblanca I, Torreblanca II, Carena Llarga i Can Serra. Després hi ha les del Ventaiol, La Creu, El Palà i els Caus. Entitats de menors dimensions trobem les urbanitzacions de Bonavista, Ca l'Oliva, La Colònia Gall, La Coma, el Eixample, La Farinera, El Fresno, Cal Pau Gran¹. En el següent mapa podem observar la seva distribució geogràfica i dispersió territorial.

Font: Ajuntament de Vacarisses

Pel que fa a la distribució poblacional (tot i que les dades són del 2011), dels diferents nuclis que conformen el municipi Vacarisses, destaquen les urbanitzacions de Can Serra, Torreblanca I, amb més població que el propi nucli antic de Vacarisses. Torreblanca II i El Ventaiol, també concentren un bon grux de la població del municipi. En altres paraules: es podria afirmar que Vacarisses és poble que es vertebrava, en gran part, a partir de les seves urbanitzacions. Nuclis poblacionals que es troben a considerable distància entre ells, generant una mobilitat interna en vehicle privat molt intensa.

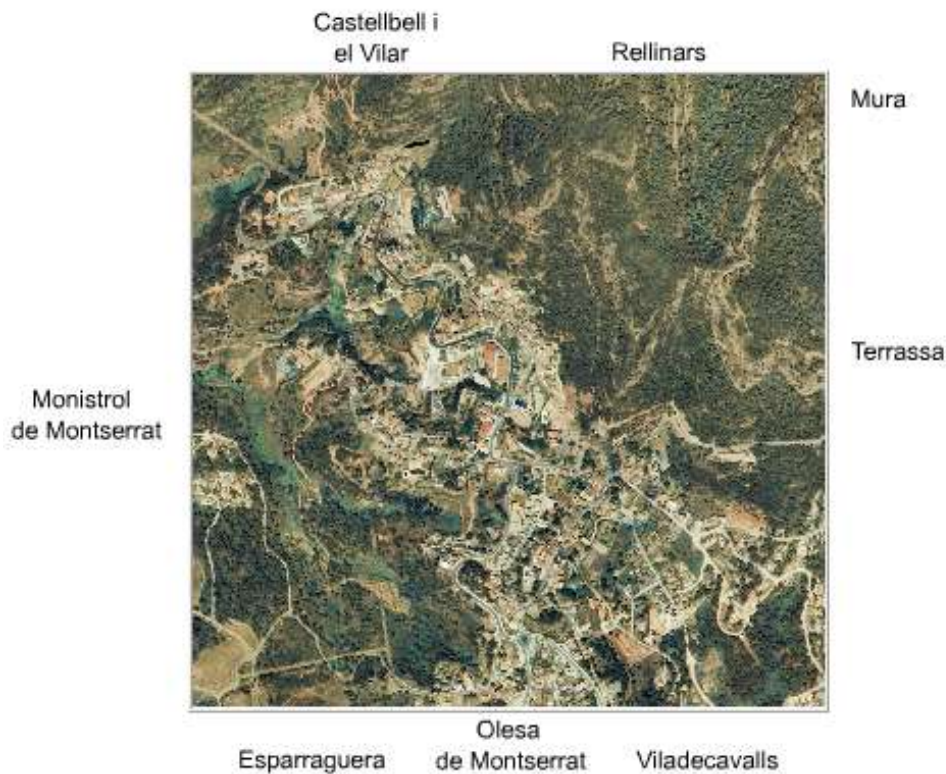
¹ Diputació de Barcelona. Àrea de Cultura. *Mapa de Patrimoni cultural de Vacarisses*. Setembre 2010

1. Taula. Nuclis poblacionals i urbanitzacions de Vacarisses (2011)

Can Serra	Torreblanca I	Vacarisses	Torreblanca II
1529	948	930	718
El Ventaïol	Els Caus	El Raval del Palà	L'Eixample
614	327	315	259
La Coma	Camí de la Creu	La Colònia Gall	El Fresno
213	136	52	50
Bonavista	La Farinera	Ca l'Oliva	El Pau Gran
38	21	14	11

Font: Idescat

Vacarisses limita al nord amb Castellbell i el Vilar i Rellinars, a l'est amb Mura i Terrassa, al sud amb Viladecavalls i Olesa de Montserrat i a l'oest amb Esparraguera i Monistrol de Montserrat.

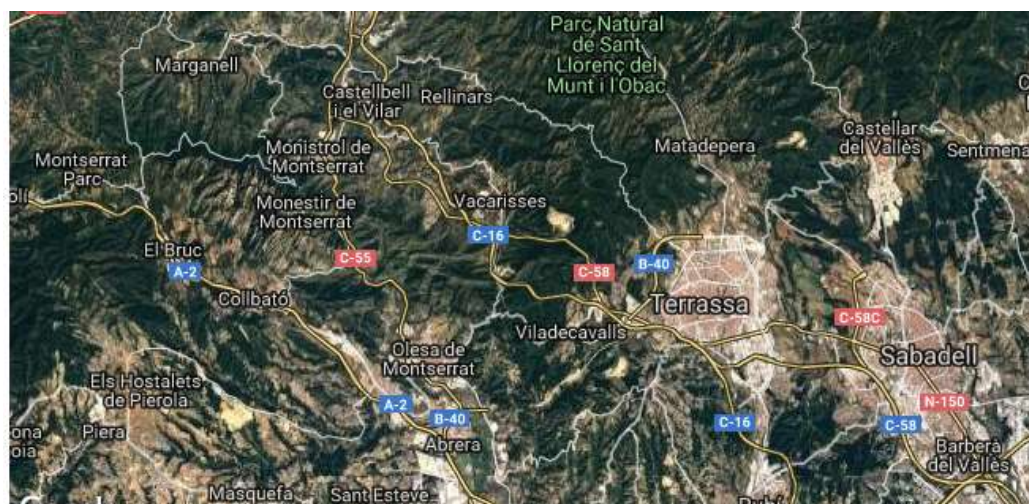

Font: Visor de Mapes Flash <http://www.diba.cat/>

Pel que fa a les comunicacions a mitjan segle XIX es construí la línia fèrria de Barcelona a Saragossa, que discorre pel terme de Vacarisses i ha esdevingut un important tram de comunicació entre Terrassa i Sabadell; però també amb Barcelona i Manresa. La línia fèrria té actualment dos baixadors al terme: el de Vacarisses i el de Torreblanca. La primera carretera va permetre comunicar Vacarisses amb Castellbell i Manresa per la Bauma (BV-1212) i, de l'altra banda, amb Olesa de Montserrat (B-121). Més endavant, es construí la carretera de Terrassa a Manresa (C-58) i finalment l'autopista Terrassa-Manresa (E-9 C-16). Aquestes vies, així com la via fèrria,

travessen el terme de Vacarisses diagonalment per la part central, aprofitant la zona més plana entre les muntanyes. Una altra carretera, secundària, és la de Rellinars (B-122) que discorre per la zona de l'Obac².

Font: Ajuntament de Vacarisses. <http://www.vacarisses.cat/la-vila/planol.htm>

1.2. POBLACIÓ

Vacarisses registra **en el padró d'habitants** una població de 6.328 persones al 2017. Des del 2002 **s'ha produït un** augment de població de 3.147 persones al municipi, amb un increment desigual al llarg dels anys, però amb una taxa mitjana de variació anual de 407,73 persones any. En els darrers 15 anys la població a Vacarisses gairebé **s'ha duplicat i el seu creixement ha estat molt superior a l'observat** en àmbits territorials de referència com el Vallès Occidental, la província de Barcelona i Catalunya.

2. Taula. Comparativa territorial. Evolució de la població 2002-2017

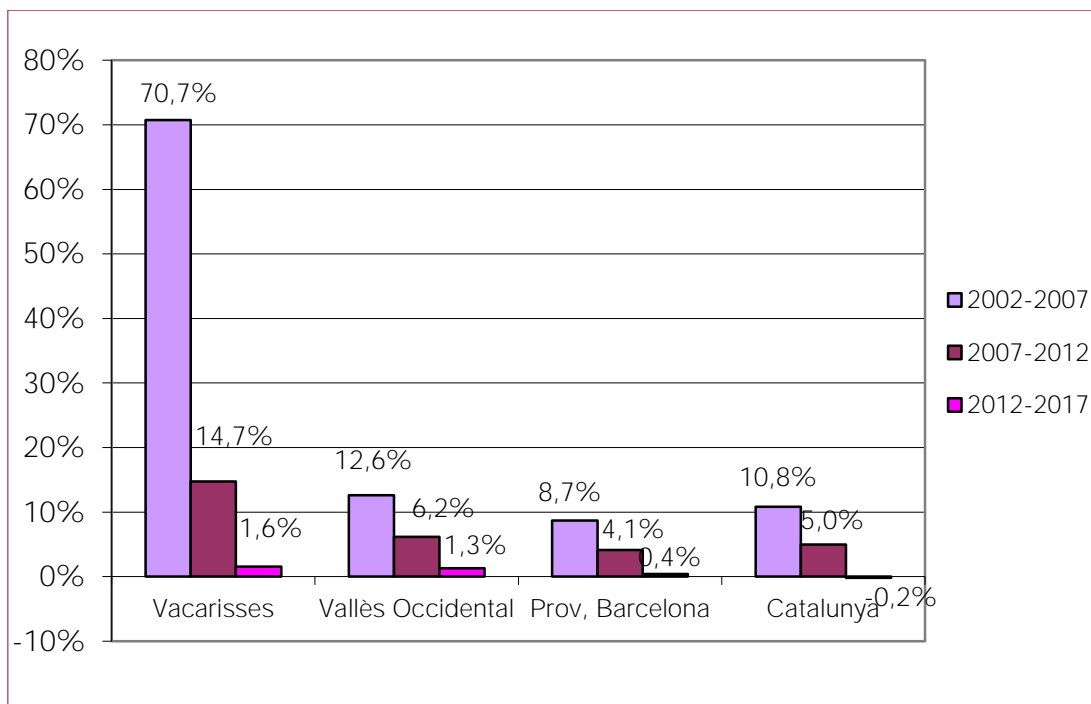
	2002	2007	2012	2017	% Variació
Vacarisses	3.181	5.431	6.231	6.328	98,93
Vallès Occidental	751.049	845.942	898.173	910.031	21,17
Prov. Barcelona	4.906.117	5.332.513	5.552.050	5.576.037	13,65
Catalunya	6.506.440	7.210.508	7.570.908	7.555.830	16,13

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

² Diputació de Barcelona. Àrea de Cultura. *Mapa de Patrimoni cultural de Vacarisses*. Setembre 2010.

L'increment més important es va produir entre el 2002 i el 2007 amb un creixement del 70,7%. Aquest ritme de creixement però, es redueix dràsticament al 14,7% per al període del 2007 al 2012 i al 1,6% del 2012 al 2017.

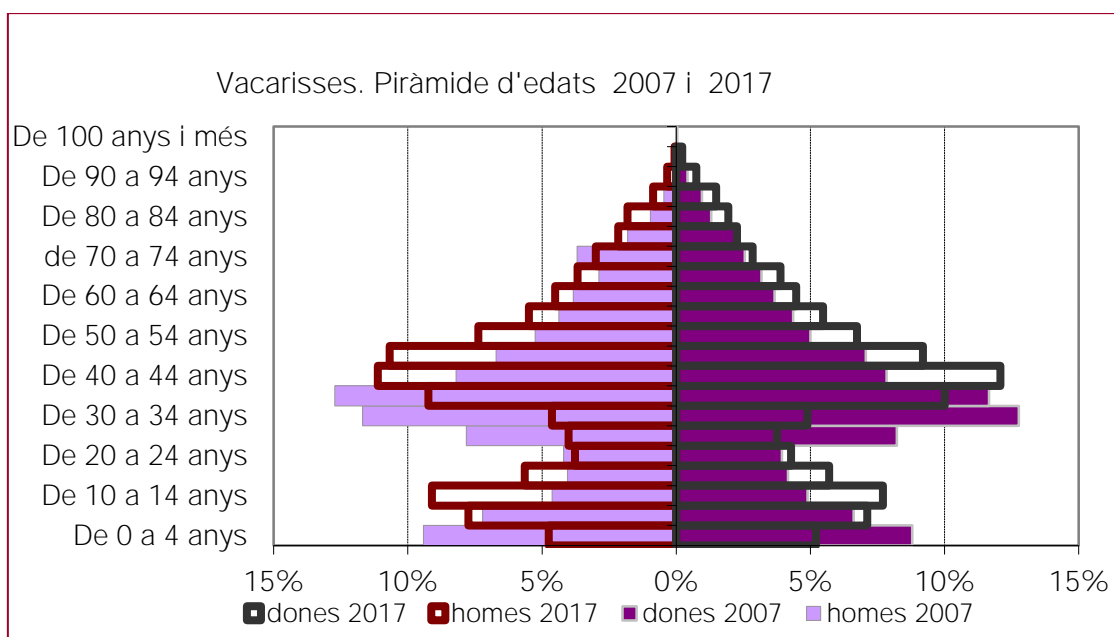
1. Gràfic. Comparativa territorial. Evolució de la població 2002-2017

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

La piràmide de la població de Vacarisses ens permet observar la seva distribució per edat i gènere. En el gràfic 1 es presenten dues piràmides superposades. La de tonalitats violetes correspon a la població del 2007 i es superposa a la piràmide del 2017 on queden marcats els contorns. La piràmide poblacional actual de Vacarisses presenta una concentració de població entre els 35 i 54 anys. Aquesta és la població que 10-15 anys enrere tenia entre 25 i 39 anys i que coincideix amb una arribada al municipi com a contingent migratori. Aquests grups **d'edats**, en edat reproductiva, ha permès un repunt de la població infantil i jove **d'**entre 5 i 19 anys.

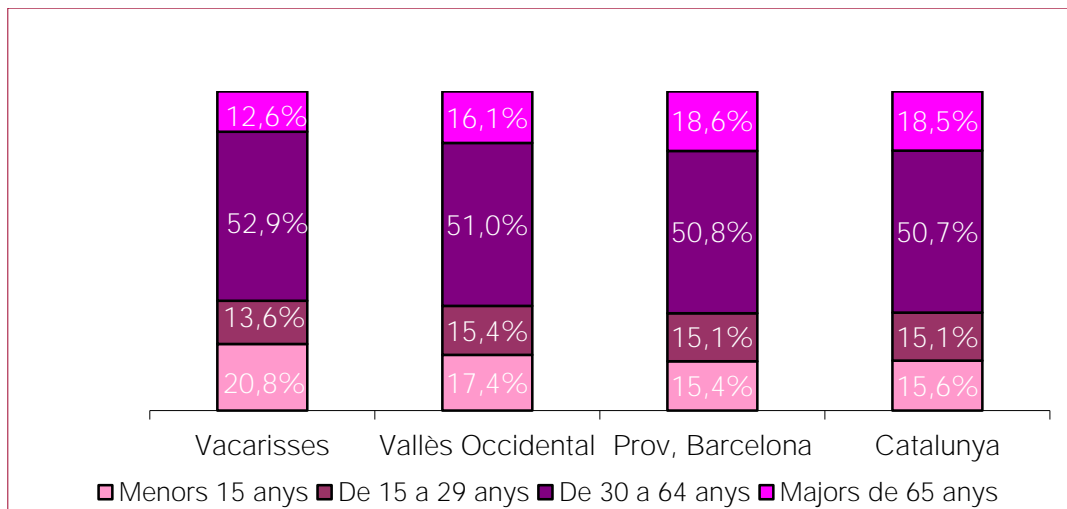
2. Gràfic. **Vacarisses. Piràmide d'edats. Comparativa 2007 i 2017**

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

L'edat mitjana de la població de Vacarisses és de 38,77 anys, el que topa amb el llindar d'acabament de la vida fèrtil de un tram important de la població. L'edat mitjana de la població de Vacarisses és lleugerament inferior a la de la província de Barcelona, de 42,5 anys, i la de Catalunya, de 42,4 anys, i per tant, lleugerament més jove que en els àmbits territorials comparats, tot i que la tendència a l'envelliment és un tret característic de les societats industrialitzades, Vacarisses té una població lleugermanet més jove que l'observada a la comarca del Vallès Occidental, la província de Barcelona i Catalunya, amb un 20,8% de població menor de 15 anys respecte el 15% dels àmbits territorials de comparació o el 12,6% de població major de 65 anys respecte el 16,1% del Vallès Occidental o el 18,5% de Catalunya i la província de Barcelona. Per confirmar la dada d'una població menys envellida a Vacarisses, es pot observar que el seu índex d'envelliment es situa en el 56,98%, mentre a la província de Barcelona és de 113,5 i a Catalunya de 117,5.

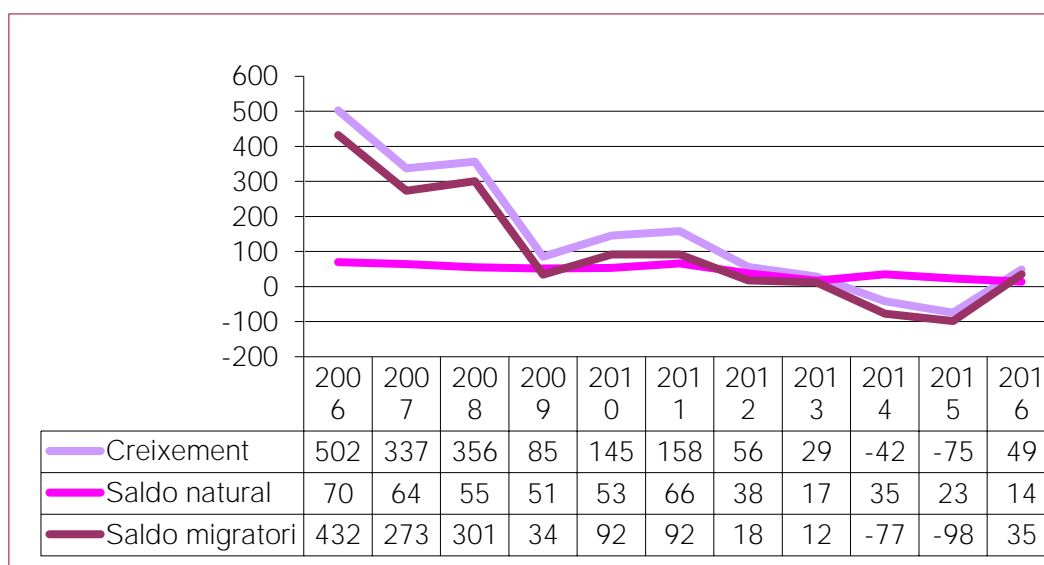
3. Gràfic. Comparativa territorial. Distribució de la població per edats 2017

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

El fenomen migratori és el principal factor de creixement de la població a Vacarisses i també el que pot assegurar part del relleu poblacional. Així, la seva intensitat va ser més elevada del 2006 al 2008. En canvi, al 2009 es produeix un canvi de tendència, es relentitza l'arribada de població i el saldo migratori esdevé negatiu en els anys 2014 i 2015, és a dir, marxa més població de la que arriba. Aquesta situació va fer que en aquests anys es produís una reducció de la població ja que els naixements no van ser suficients com perquè el saldo de creixement total esdevingués positiu.

4. Gràfic. Vacarisses. Creixement de la població 2006-2016

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT). Nota: IDESCAT no incorpora les dades 2017 respecte a naixements i defuncions.

La majoria de la població resident a Vacarisses és nascuda fora del municipi, 85,8 %. Tot i així, la majoria ha nascut en la mateixa comarca, 54,8% i una quarta part ha nascut a una altra comarca. En canvi, el percentatge de persones nascudes a l'estranger és d'un 5,72%, molt inferior als percentatges que s'observen per a la comarca del Vallès Occidental, 13%, o la província de Barcelona i Catalunya, amb un 17,2% i un 17,6% respectivament.

3. Taula. Comparativa territorial. Població segons el lloc de naixement 2017

	Mateixa comarca		Altra comarca		Nascuts a l'estranger		Total Població
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%	
Vacarisses	3.469	54,82	1.604	25,35	362	5,72	6.328
Vallès Occidental	405.126	44,52	214.342	23,55	118.440	13,01	910.031
Prov. Barcelona	2.526.656	45,31	1.047.186	18,78	959.885	17,21	5.576.037
Catalunya	3.640.588	48,18	1.459.294	19,31	1.330.944	17,61	7.555.830

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

La població estrangera per tant, representa un volum petit de la població total del municipi, amb una taxa d'estrangeria del 3%. Tot i que la variació en els darrers quatre anys ha estat negativa, -0,5%, la variació respecte del 2016 ha estat d'un 14,6%. L'origen d'aquesta població és majoritàriament europeu, així, de les 5 principals procedències tres pertanyen a la UE i les altres dues a països de Latinoamèrica (Argentina i Hondures). Aquesta és una població relativament jove amb 38,2 anys de mitjana, molt similar a l'edat mitjana per a tota la població de Vacarisses que se situa en 38,7 anys.

4. Taula. Origen de la població estrangera. Taxa d'estrangeria 2017

Població estrangera 2017	189	
Variació anual	14,6%	
Variació 2013-2017	-0,5%	
Edat mitjana	38,21	
Taxa d'estrangeria	3,0%	
5 principals nacionalitats	94	Taxa respecte a les 5 nacionalitats

Argentina	25	26,6%
França	20	21,3%
Itàlia	19	20,2%
Romania	18	19,1%
Hondures	12	12,8%

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Origen de la població estrangera. 2017

Font: Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. https://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_1.asp

1.3. PRINCIPALS INDICADORS SOCIOECONÒMICS

L'activitat econòmica i la creació d'ocupació s'ha incrementat a Vacarisses en els darrers dos anys. Tal i com es pot observar a la taula 4, del 2015 al 2016 l'increment de l'activitat econòmica va ser del 0,4% i d'un 4,8% per al 2017. El sector que major ocupació genera a Vacarisses és la indústria que representa al 2017 el 57% de l'ocupació, seguida pel sector serveis amb el 37,2%. La indústria és un sector important i està ubicada majoritàriament al polígon industrial de Can Torrella on hi ha instal·lades empreses importants com la japonesa Hitachi.

Tot i l'important pes de la indústria al municipi en els darrers dos anys, i el seu increment en llocs de treball, el seu pes s'ha reduït passant de representar el 62,3 %

al 2015 al 57% el 2017 a favor del sector serveis que passa de tenir un pes del 32,3% de l'ocupació al 2015 al 37,2% al 2017. En canvi, el sector de la construcció té un pes residual del 5,8% al 2017 i amb retrocés respecte del 2016 en termes absoluts. L'agricultura per la seva banda, no té un pes específic.

5. Taula. **Evolució del nombre d'assalariats per grans sectors d'activitat econòmica 2015, 2016 i 2017**

Vacarisses	2015		2016		2017	
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%
Agricultura	ND	0,00%	ND	0,00%	ND	0,00%
Indústria	773	62,30%	720	57,90%	739	57,00%
Construcció	66	5,30%	102	8,20%	75	5,80%
Serveis	401	32,30%	422	33,90%	482	37,20%
Total ocupats	1.240	100%	1.244	100%	1.296	100%

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

El pes relatiu de l'ocupació que proporciona la indústria a Vacarisses és superior a l'observat en els àmbits territorials del Vallès Occidental i la província de Barcelona. En aquests àmbits territorials l'activitat industrial representa la meitat de l'ocupació registrada a Vacarisses. En canvi, el pes del sector serveis és molt superior al Vallès Occidental i la província de Barcelona, 71% i 80% respectivament, en comparació amb Vacarisses, on representa el 37,2%. La construcció, en canvi, té un pes molt similar per als tres àmbits territorials comparats.

El creixement de l'ocupació en els diferents sectors econòmics s'ha traduït en una reducció de l'atur en els darrers anys. Així, Vacarisses castigat amb un 21,3% d'atur al 2011, coincidint amb la crisi econòmica, i per sobre del 17,5% de la mitjana de la Província de Barcelona, passa a un 12,1% al 2017, un punt per sobre de la mitjana d'atur registrat a la Província de Barcelona. Aquesta tendència a la disminució es manté a data del setembre de 2018, tant a Vacarisses com a la Província de Barcelona.

En conclusió podem dir que a Vacarisses, des del 2008, s'ha registrat una reducció de les persones assalariades que no s'ha recuperat però, que ha quedat lleugerament esmorteït per l'increment del treball autònom que sí ha crescut respecte del 2008, especialment en el sector serveis i en menor mesura en la indústria. Aquestes dades contrasten amb les registrades per al conjunt del Vallès Occidental en què s'ha recuperat i fins i tot incrementat el volum de persones assalariades, gràcies al creixement del sector serveis i agrícola, i en canvi, s'ha registrat una reducció del treball autònom, especialment a costa de la construcció i la indústria.

6. Taula. **Vacarisses i província de Barcelona. Taxa d'atur**
comparativa 2011, 2014 i 2017

Taxa d'atur	Total			
	2011	2014	2017	2018 ³
Vacarisses	21,3%	19,1%	12,1%	11,6%
Província de Barcelona	17,5%	16,5%	11,4%	10,45%

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. Dades anuals

L'impacte de la crisi econòmica del 2008 s'ha saldat, fins al 2017, amb una pèrdua d'un 15,7% de llocs de treball entre la població de Vacarisses, en què 242 persones més van engrossir les files de l'atur. La reducció dels assalariats, veure la taula 6 de l'annex I, toca sòl al 2013 i comença a remuntar la creació de llocs de treball a partir del 2014, tot i que encara no s'han arribat al nivells existents al 2008. Aquest impacte ha estat superior a l'observat per al conjunt de la Comarca del Vallès Occidental, on tot i la pèrdua inicial de llocs de treball la recuperació final dona un saldo positiu d'un 1,8% entre el 2008 i el 2017. En el següent gràfic podem observar com el saldo ha estat especialment negatiu per als sectors de la indústria amb una pèrdua d'ocupació del 27,9% i la construcció amb un 21,8%. En canvi, la pèrdua de llocs de treball no ha estat tan pronunciada en el sector serveis on, en canvi, la recuperació ha estat positiva respecte del 2008 en un 15,6%.

Entre el col·lectiu de persones autònomes de Vacarisses també es produeix un daltabaix en l'ocupació, tot i que en menor mesura que entre les persones assalariades, veure taula 7 de l'annex I. Aquesta davallada dura fins al 2013, any en què comença la recuperació i arriba al 2017 amb un saldo positiu d'un 9,6% més de persones autònomes que respecte del 2008. Tots els sectors presenten una recuperació excepte el sector de la construcció, en què hi ha una pèrdua neta del 27,9% dels autònoms. La dinàmica d'evolució del treball autònom és diferent a l'observat per al Vallès Occidental en què s'ha produït una reducció del 5,2% del treball autònom del 2008 al 2017, sent el sector més castigat el de la construcció amb una pèrdua del 31,9% i la indústria amb una pèrdua del 21%, sectors que per tant, no s'han recuperat.

³ Les dades del 2018 corresponen a data del setembre a falta de saber l'evolució per a la mitjana de l'any.

2. ELS RECURSOS I EQUIPAMENTS CULTURALS A VACARISSES

2.1. ELS AGENTS CULTURALS

Els agents culturals, segons Alfons Martinell, són resultat dels processos d'organització i estructuració social d'acord amb els valors, tradició i normes del seu context. Segons aquest autor "... *s'agrupen per intervenir a partir de les seves pròpies interpretacions o valoracions de la realitat per contribuir a la vida cultural del seu entorn en un sentit ampli... . Són fonamentals per l'articulació de les polítiques socials i culturals en un Estat democràtic sigui quina sigui la ideologia dominant dels governs ... . Són una variable dinàmica del territori que van canviant i evolucionant al llarg del temps d'acord amb les condicions de desenvolupament i la seva distribució territorial...*"⁴. Des d'aquesta perspectiva s'entén que les polítiques culturals posades en marxa a partir de l'acció cultural de les institucions públiques requereixen necessàriament d'agents i actors concrets que assumeixin responsabilitats en relació als objectius que la mateixa política proposi.

Els agents culturals que identifiquem a Vacarisses són:

- Les institucions públiques a través de l'Ajuntament de Vacarisses.
- Associacions sense afany de lucre

No s'observa la presència d'agents culturals de caràcter privat.

Estructuració i articulació dels agents culturals:

2.1.1. L'Ajuntament de Vacarisses

L'Ajuntament de Vacarisses disposa d'un ventall de recursos de caràcter cultural per a donar servei al teixit social i la població en el desenvolupament de la cultura des de les seves diferents vessants.

1. Equip humà

Bona part de l'activitat cultural a Vacarisses es desenvolupa a través de la Regidoria de Cultura que compta amb una persona tècnica auxiliar de cultura contractada a temps complet i el Regidor de Cultura. L'activitat de la regidoria se centra en:

- **Programació d'activitats festives** al municipi. La qual és planificada tenint en compte el calendari de festes i activitats que tenen un programació estable,

---

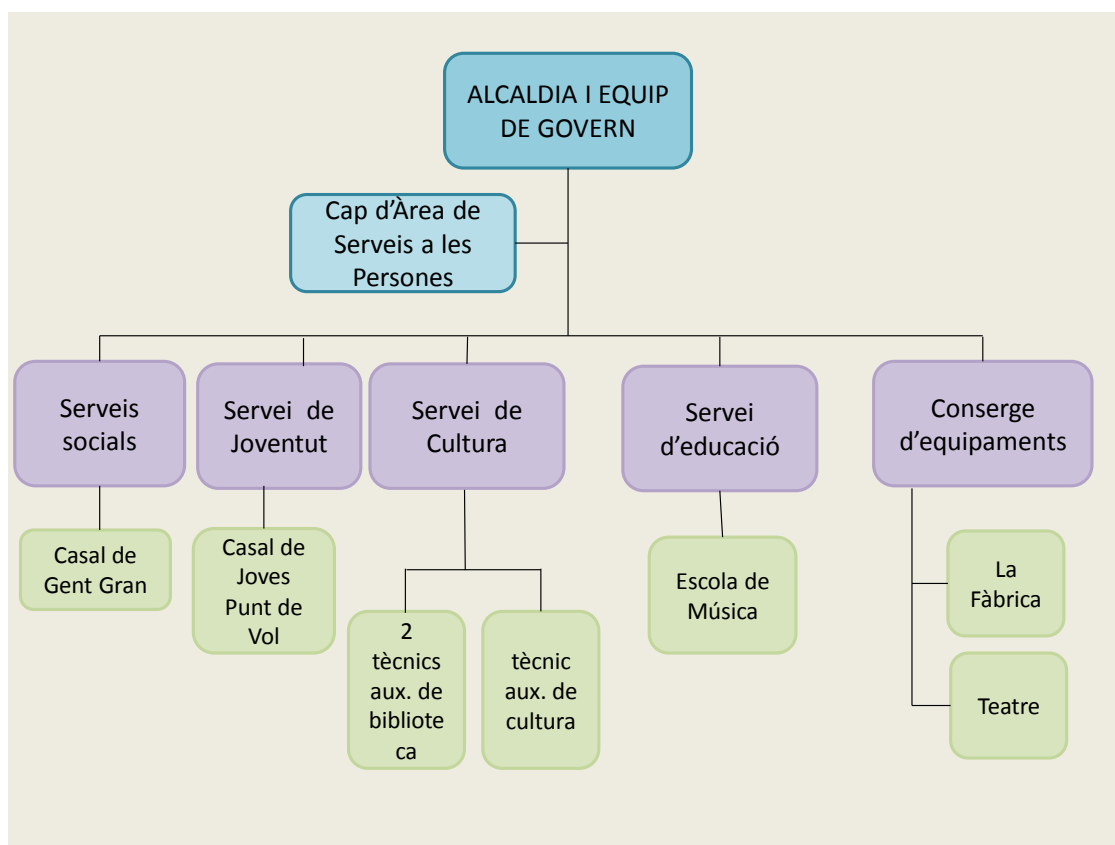
⁴ Martinell Sempere, Alfons. "Los agentes de la cultura". Manual Atalaya. Apoyo a la Gestión Cultural.

com són la Festa Major de Vacarisses, La Festa Major Petita, i el calendari de festes tradicionals.

- **Programació d'activitats culturals.** Aquesta és programada en funció de les demandes de les entitats i per tant, pot variar, per exemple obres de teatre realitzades pels diferents grups de teatre de Vacarisses, recitals de poesia, música al Casal de Cultura, etc.
- **Gestió dels equipaments i reserva d'espais per a les entitats usuàries.** Els equipaments actuals a Vacarisses són: Casal de Cultura, La Fàbrica, La Biblioteca, El Castell, l'Arxiu municipal. Altres equipaments que no depenen directament de cultura són: Escola de Música i Casal de Joves Punt de Vol i el Casal de Gent Gran.

De la Regidoria de cultura també depenen dues de les tècniques auxiliars de la Biblioteca.

A continuació es presenta l'organigrama de l'Àrea de Serveis a les Persones on queda reflectit únicament la relació de serveis i equipaments objecte d'estudi.

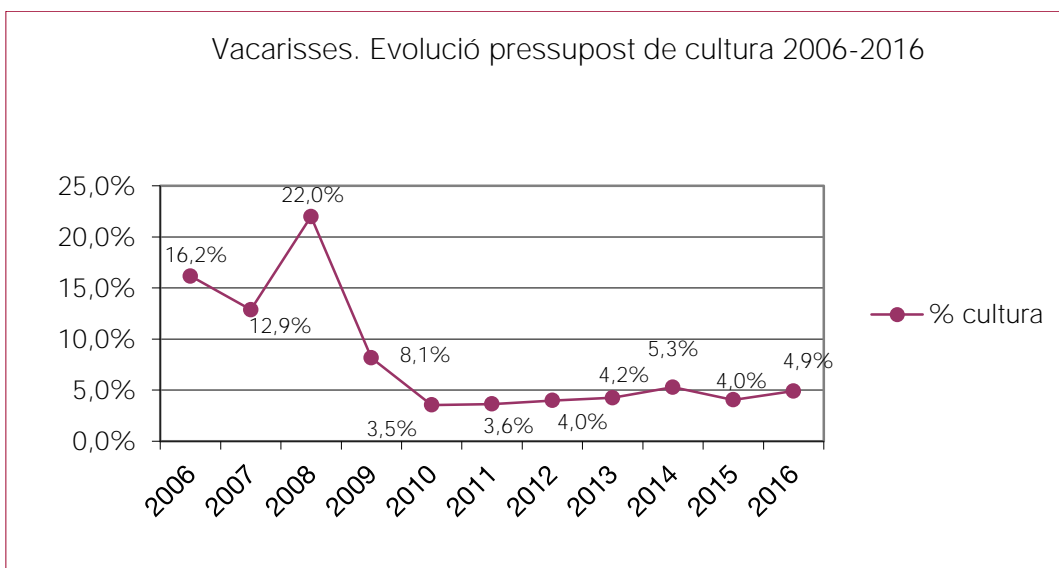

Font: elaboració pròpia a partir de l'organigrama de l'Ajuntament de Vacarisses

2. Pressupost

El pressupost municipal ha experimentant importants canvis en els darrers anys. Durant els anys del 2006 al 2008 el pressupost de cultura va suposar una part important del pressupost municipal, arribant al 22% en el 2008, tot i que cal esmentar que aquest increment es deu a les inversions que es van dur a terme en la construcció de la Biblioteca i de l'Escola de Música. En el 2009 experimenta una reducció de 14 punts, coincidint amb la crisi econòmica, i arriba al 3,5%, el percentatge més baix dels darrers 12 anys. Les dades dels darrers tres anys (2014-2016) situen en un 4,73% el percentatge de despesa municipal en cultura, les oscil·lacions anuals estan reflectives al gràfic 7.

5. Gràfic. Vacarisses. Evolució del pressupost de cultura 2006-2016

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

En els darrers quatre anys el percentatge del pressupost destinant a cultura a Vacarisses oscil·la entre el 4,2% i 5,3%, mentre que el percentatge del pressupost de cultura de la mitjana de municipis d'entre 5.500 i 7.500 habitants de la província de Barcelona oscil·la entre el 6,5% i el 7,7%, al voltant de 2 punts per sobre del destinat a Vacarisses. La despesa en cultura per habitant és un altre indicador per conèixer la capacitat d'inversió municipal en cultura. A Vacarisses la despesa en cultura per habitant ha suposat un 66,1€ de mitjana del 2013 al 2016. En canvi, la despesa en cultura per habitant per a la mitjana de municipis d'entre 5.500 i 7.500 habitants de la Província de Barcelona és de 72,4€ de mitjana, és a dir, un 3% més de mitjana observada a Vacarisses.

7. Taula. Comparativa del percentatge del pressupost de cultura i la despesa de cultura/ habitant. Anys 2013-2016

	Percentatge del pressupost de cultura		Despesa cultura/habitant		
	Ajuntament Vacarisses	de	Mitjana municipis d'entre 5.500 i 7.500 hab. Prov. Barcelona.	Cultura/habitant a Vacarisses	Mitjana de municipis d'entre 5.500 i 7.500 hab. Prov. Barcelona.
2013	4,2%		7,2%	60,2€	71,7€
2014	5,3%		6,6%	77,4€	68,0€
2015	4,0%		6,5%	63,4€	71,2€
2016	4,9%		7,7%	63,5€	79,0€

Font: elaboració pròpia a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Fent un desglossament pels capítols principals del pressupost (veure annex), es pot observar que Vacarisses destina un percentatge moderadament alt (35,4%) pel que fa al capítol I (despeses de personal), però inferior al que es dedica al conjunt de l'Ajuntament per aquest mateix concepte. Els ajuntaments del mateix tram de població destinen el 21,6%. Pel capítol II – béns corrents i serveis propis de l'Ajuntament-, Vacarisses destina 59,1% de mitjana (període 2013-2016) en cultura, mentre que els ajuntament de poblacions similars destinen el 47,1% del pressupost de cultura. Els % d'aquests dos capítols estan intrínsecament vinculats a la pròpia estructura urbanística del municipi. Quan al capítol IV del pressupost municipal de cultura –transferències corrents a altres agents- Vacarisses hi destina el 4,5% del pressupost, per sota de la mitjana dels municipis del mateix tram de població, que és del 8,8%. El capítol VI –inversions en cultura- és del 0,9%, però les despeses en aquest capítol depenen molt de si la despesa ja s'ha fet anteriorment, com és el cas de Vacarisses en el seu parc d'equipaments culturals. En definitiva Vacarisses dedica un percentatge alt de despesa del pressupost de cultura a fer front al conjunt d'equipaments del seu terme municipal, dedica menys recursos a les transferències corrents a altres agents i manté una perfil molt baix pel que fa a inversions, perquè el gruix d'aquestes inversions ja es van produir fa uns anys.

3. Els equipaments culturals

Vacarisses disposa d'un ventall d'equipaments culturals públics, una gran part situats al nucli antic, que donen servei a les necessitats culturals del municipi:

- a. Casal de Cultura
- b. La Fàbrica
- c. El Castell
- d. Arxiu municipal

Alguns d'aquests equipaments acullen en les seves dependències diferents equipaments i serveis que en alguns casos no depenen directament de la Regidoria de cultura tot i que sí es consideren serveis culturals, per la seva funció i activitats:

- a. La Fàbrica acull en les seves dependències:
  - i. **L'Escola de Música**
  - ii. El Casal de Joves Punt de Vol

- b. El Castell acull en les seves dependències a la Biblioteca El Castell.

Equipaments amb activitat cultural tot i que no depenen de la Regidoria de Cultura són:

- e. Escola Municipal de Música
- f. Casal de Joves Punt de Vol
- g. Casal de Gent Gran

A continuació es presenten les fitxes de les característiques per a cada un dels equipaments i serveis culturals de Vacarisses:

🚩 El Casal del Cultura alberga també el Teatre. **El bar és l'espai central del Casal fent-se d'ell un ús polivalent**, tant per les exposicions com perquè acull música en viu cada 15 dies. És un pol d'atracció cultural per la població. El Teatre no s'ajusta als estàndards marcats pel PECCAT, ni en volum, ni en capacitat de públic. Té una important activitat escènica, marcada per la programació de la Regidoria de Cultural i per les demandes dels tres grups de teatre existents a Vacarisses.

CASAL DE CULTURA

Titularitat	Pública. Regidoria de Cultura
Ubicació i horaris	Carrer dels Oms 1, Vacarisses. Horari en funció de les activitats
Característiques i recursos	<p>La superfície de l'equipament és de 385,25 m², distribuït de la següent manera:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Terrassa: és un espai pel que s'entra al Casal de Cultura i que serveix com a terrassa del bar. - Entrada i vestíbul: espai de 22,53 m² de superfície que permet accedir al Bar i al Teatre. - Bar: és un espai de 72,64 m² de superfície, i que agrupa una zona d'oci de 55,97 m², una cuina de 9,09 m² i l'espai de bar de 7,58 m². - Teatre: adjunt al bar i separat físicament, té una superfície total de 243,52 m² i un aforament de 210 localitats.
Accessibilitat	Accessible en la majoria de zones, excepte els banys a on s'accedeix per escales.
Activitats	<p>La programació i activitats al Teatre són fonamentalment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programació dels tres grups de teatre presents a Vacarisses - Ballades de l'Esbart Dansaire de Vacarisses. - Audicions de l'Escola de Música. - Representacions escolars.

- Festival de cronometratges.

Activitats desenvolupades al Bar del Casal són de caràcter cultural, social i gastronòmic:

- Maridatges i cates
- Música en viu cada 15 dies, fonamentalment jazz, pop i rock. Aquest és un espai també per promocionar artistes locals.
- **Paret d'exposicions, principalment fotogràfiques.**
- Recitals de poesia.

El bar fa les funcions de sala de reunions d'entitats i el perfil de les persones assistents és heterogeni.

Difusió comunicació

- i Els mitjans de comunicació utilitzats són:
- Xarxes socials
  - Web municipal
  - Butlletí municipal de caràcter mensual

Personal

La gestió del bar del Casal de Cultura és a través d'una concessió a 6 anys. **L'actual concessionari fa un any que el gestiona.**
 La gestió de la programació del teatre es realitza des de la Regidoria de Cultura.
 Una persona contractada per realitzar la part tècnica del teatre.

Observacions

La concessió comporta la gestió del bar i les activitats culturals que s'hi desenvolupen.
 Els espais del Casal han estat recentment en reformes i adequat a la normativa per tant, es troba en bon estat.
 Al teatre, tot i que va ser rehabilitat encara hi falten aïllaments del so. Els camerinos són molt petits per les necessitats del teatre, però no disposa **d'espai suficient per la seva ampliació** i la seva acústica és deficient. El grup de Teatre "Joves de Vacarisses" és l'entitat que, amb diferència (433 hores / 86,08 del total de la utilització dels espais del Casal)

Fotografies

Entrada al Casal de Cultura Teatre

Vestuari

✚ La Fàbrica, com a equipament cultural, esdevé un espai d'allotjament per a una part de les entitats culturals del municipi. És un espai on desenvolupar activitats, fer reunions, guardar material, etc. L'equipament, en aquests moments és insuficient per totes les demandes d'espai existents per part de les entitats culturals. Aquest equipament a més recull altres activitats municipals com: l'Escola Municipal de Música, els Serveis de Borsa de Treball i Serveis Socials, és utilitzat com a espai de patinatge pel Club de patinatge de Vacarisses fins que estigui totalment habilitat el Pavelló esportiu municipal, etc. És un equipament que dona resposta a múltiples necessitats municipals, sense tenir un ús específic i per tant, no se li ha dotat d'un condicionament apropiat per a les activitats que alberga. D'altra banda, la seva ubicació de proximitat a l'Ajuntament i al nucli el fan atractiu. Al ser un espai de convergència de cercles de persones i interessos molt diversos es troba a faltar un espai que permetés ser també un espai on crear xarxa entre aquells que coincideixen però, sovint no es comuniquen.

LA FÀBRICA

Titularitat	Pública. Regidoria de Cultura
Ubicació i horaris	Carretera de la Bauma 1, Vacarisses. Horari en funció de les activitats, tot i que és oberta de 9h del matí a 22h.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 1.689,57 m2, distribuïts en diferents espais: <ul style="list-style-type: none"> - Vestíbul i recepció - Sala Polivalent - Locals socials d'entitats - Escola de Música - Departament de Serveis Socials - Departament de Promoció Econòmica - Magatzem Exterior
Accessibilitat	Accessible
Activitats	Activitats desenvolupades a l'equipament són diverses en funció de l'espai al que estan destinades. <ul style="list-style-type: none"> - Sala polivalent és la que recull diferents activitats com: concerts, àpats de caràcter festiu, balls, pista de patinatge artístic provisional, etc. - Locals socials i d'entitats: són espais on al voltant de 10 entitats comparteixen espai de forma estable per guardar material i realitzar les seves activitats. Altres entitats poden fer ús puntual de l'espai. - Departament de Serveis socials: com a espai municipal. - Departament de Promoció Econòmica: com a espai municipal.
Difusió comunicació	i Els mitjans de comunicació utilitzats són: <ul style="list-style-type: none"> - Butlletí municipal de caràcter mensual - Web municipal
Personal	La gestió de la Fàbrica és a través de la Regidoria de Cultura i disposa d'una persona contractada com a conserge. Tanmateix, una part de l'espai està destinat a diferents departaments municipals i l'Escola de Música que és gestionada des de l'Àrea d'Educació, per la que treballen 8 persones.
Usuaris/es	Entitats del municipi

Observacions

Les entitats que més van fer servir els espais van ser l'Associació Cultural i Lleure de Vacarisses i el Club de Patinatge de Vacarisses, les quals van consumir gairebé el 60% de les hores d'ús total. A molta distància (13%) es situa l'Esbart Dansaire de Vacarisses. La resta d'hores d'ús es van repartir entre diferents entitats, de les quals no totes són de caràcter cultural.

A part de les entitats mencionades anteriorment, els Geganters i Grallers de Vacarisses, Cor de Vacarisses, Grallers de Vacarisses, Agrupació Escolta i Guies de Vacarisses, Associació Madre Tierra, són algunes de les associacions que es troben allotjades a l'equipament, que també ofereix un servei de lloguer gratuït d'espai per a les entitats que ho demanen.

Fotografies

Plaça de les moreres
Local social compartit

Vestíbul
Aula de música

✚ Escola Municipal de Música, tot i no ser servei dependent de la Regidoria de Cultura, té un objectiu eminentment educatiu i cultural. Va ser fundada al 2008 i són hereus d'una organització musical que va fer el traspàs a l'Escola de Música Municipal. Més enllà del seu objectiu pedagògic intervenen en diferents activitats culturals de Vacarisses i han esdevingut un pol d'atracció de la població de les urbanitzacions i d'altres municipis. La seva visió és facilitar que la música arribi a tothom de forma gratuïta, com a escola oberta i integradora. La seva situació a La Fàbrica fa que els espais no estiguin prou habilitats per les seves necessitats, uns exemples són: la manca d'insonorització, o d'espai adequat on fer concerts.

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA

Titularitat	Ajuntament de Vacarisses. Regidoria d'Educació
Ubicació i horaris	Ubicada al recinte de La Fàbrica. Carretera de la Bauma 1 (edifici La Fàbrica). Secretaria de dilluns a dijous, de 16:30 a les 19h. A l'escola l'horari és de matí i tarda: <ul style="list-style-type: none"> - Dilluns, dimarts i dimecres de 8:30 a 21:45h - Dijous i divendres de 15 a 20h.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 284,42m2 . Estan ubicats a l'edifici de La Fàbrica. Ocupen cinc aules polivalents. No disposen d'insonorització, ni d'un espai condicionat per fer concerts.
Accessibilitat	Accessible
Activitats	Les activitats que desenvolupen són: <ul style="list-style-type: none"> - Sensibilització de P3 a P5 - 4 cursos de llenguatge musical bàsic en què ja fan instrument. - 4 anys d'educació musical avançada. - Educació musical per a adults. - Tallers amb les Escoles Bressol i de primària. - Projecte sons - Col·laboracions puntuals amb l'Institut. - Participen en la Festa Major, la benvinguda dels Reis d'Orient i la Fira de Drapaires. - Tallers i activitats per a joves La programació s'elabora amb criteris vinculats a les activitats que es desenvolupen a Vacarisses i es nodreixen de les col·laboracions amb altres entitats.
Difusió comunicació	i Els mitjans de comunicació utilitzats són: <ul style="list-style-type: none"> - Xarxes socials - Cartells - Bloc propi - Butlletí municipal de caràcter mensual - Web municipal
Personal	Disposa de 11 professors/es d'instruments (clarinet, saxo, violí, violoncel, flauta travessera, guitarra, trombó, trompeta, bateria i piano).
Usuaris/es /aforament	Els usuaris inscrits en el curs 2018-2019 és de 165 alumnes. El màxim d'alumnes ha estat en 221.
Observacions	Es financen a partir dels recursos municipals, de les quotes de l'alumnat i de subvencions de la Generalitat que han oscil·lat en el temps.

Fotografies

Aules

✚ El Casal de Joves Punt de Vol va ser creat al 2002. És un equipament que depèn de la Regidoria de Joventut. Ofereix un servei de caràcter transversal al jovent de Vacarisses i des d'aquesta perspectiva la vessant cultural és rellevant.

CASAL DE JOVES: PUNT DE VOL

Titularitat	Ajuntament de Vacarisses. Regidoria de Joventut
Ubicació i horaris	Ubicat al recinte de La Fàbrica. Carretera de la Bauma 1. De dimarts a divendres, de 16 a les 20h. Al mes de juliol l'horari s'amplia de 17:30 a 21h.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 167,37m ² . Ubicats a la planta baixa de l'edifici de La Fàbrica. Els espais disponibles són: <ul style="list-style-type: none"> - Sala de repàs: 29,67 m² - Sala d'ordinadors: 28,44 m² - Sala d'actes: 88,78 m² - Magatzem: 12,21 m² - Serveis: 8,27 m²
Accessibilitat	Accessible
Activitats	Les activitats que desenvolupen són: <ul style="list-style-type: none"> - Tallers monogràfics, cursos i formació per a joves (ex. cuina, exposició de fotos, titelles, dansa, taller d'speaking, graffiti, etc.) - Sortides. - Jornades de videojocs a la Biblioteca El Castell - Espais i propostes d'oci:<ul style="list-style-type: none"> a. Activitat puntuals de teatre social. b. Cicle d'arts escèniques de carrer, quatre dijous de juliol a les 22h de forma anual des dels darrers 10 anys. Els serveis que s'ofereixen són: <ul style="list-style-type: none"> - Accés a Internet - Borsa de treball - Carnet Jove - Punt d'Informació Juvenil (PIJ) - Reforç escolar
Difusió comunicació	i Els mitjans de comunicació utilitzats són: <ul style="list-style-type: none"> - Xarxes socials - A través del educadors - Web municipal

	<ul style="list-style-type: none"> - Butlletí municipal de caràcter mensual - Cada dimecres s'envia informació a l'Institut
Personal	L'equip està format per un informador juvenil, dos educadors/es socials i dos educadors/es que fan reforç escolar.
Usuaris/es /aforament	Lliure accés. En aquests moments acull al voltant de 100 joves.
Observacions	L'espai està dividit en tres estàncies. Una sala principal, on hi ha un petit entarimat per a concerts i representacions, i una barra/cuina. En una altre espai hi ha els ordinadors i el PIJ. Un tercer espai que s'utilitza per al casal d'estiu i altres serveis.
Fotografies	
Façana i entrada. Sala d'actes	

🚦 El Castell disposa de diferents espais d'ús polivalent que permeten completar l'oferta d'usos de caràcter cultural al municipi.

EL CASTELL

Titularitat	Ajuntament de Vacarisses. Regidoria de Cultura
Ubicació i horaris	Carrer Major, 3. Horari en funció de les activitats
Característiques i recursos	<p>El Castell és un edifici històric que es remunta al segle X. La seva configuració actual data del s. XVIII. En els darrers anys, el Castell va ser sotmès a un llarg procés de rehabilitació, que va permetre inaugurar-lo el maig del 2008 com a equipament municipal.</p> <p>L'edifici conté actualment la Biblioteca El Castell, a la primera i segona planta. A la planta baixa hi ha la Sala dels Cups, un espai apte per a actes diversos (conferències, exposicions, concerts ...). A la planta superior, sota la coberta de l'edifici, s'hi poden trobar diverses sales per a reunions, formacions i Vacarisses Ràdio.</p>
Accessibilitat	Edifici accessible, tot i que l'orografia del terreny, força costerut fa que l'accés no sigui fàcil per a persones amb mobilitat reduïda.
Activitats	En funció de la demanda
Difusió comunicació	<p>i Els mitjans de comunicació utilitzats són:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Butlletí municipal de caràcter mensual - Web municipal
Usuaris/es /aforament	
Observacions	

✚ La Biblioteca El Castell és un espai de referència a Vacarisses. Va ser inaugurada al 2008. Tot i que s'observa una disminució del seu ús, l'objectiu és incrementar activitats orientades a l'interès del jovent.

BIBLIOTECA EL CASTELL

Titularitat	Pública municipal. Xarxa de Biblioteques Municipals.
Ubicació i horaris	Ubicada al recinte de El Castell. Carrer Major, 3. De dilluns a divendres, de les 15 a les 20 h. Dimecres i dissabte, de les 9.30 a les 13.30 h.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 1.050 m2 i una superfície útil de 820 m2. Disposen de les següents sales: <ul style="list-style-type: none"> - Sala d'adults - Sala d'audiovisuals - Sala de revistes, amb una petita sala de col·lecció local - Secció infantil - Zona interna <p>L'equipament disposa de 92 punts de lectura i 9 ordinadors El fons documental és de 22.452 exemplars, sense comptar revistes.</p>
Accessibilitat	Accessible. Tot i que l'equipament és accessible la seva situació geogràfica el fa de dificultós accés per a persones amb mobilitat reduïda

Activitats

Durant el 2017 es van realitzar 40, activitats amb inscripció, un 37% menys que al 2016 i 52 activitats sense inscripció, el que va suposar un 46% més que al 2016. L'any 2017 es van realitzar 18 exposicions, 5 més que l'any 2016.

Durant el 2017 es van realitzar 35 visites escolars, 2 concursos i 18 exposicions.

Cedeixen espais per a entitats: Cul-Actiu, Casal de joves Punt de Vol, Escoles d'educació primària. Es troba a faltar fer més activitats orientades a joves i adults.

Difusió comunicació

i Els mitjans de comunicació utilitzats són:

- Xarxes socials
- Butlletí de la biblioteca que envien periòdicament
- Butlletí municipal de caràcter mensual
- Web municipal
- Butlletí: Vacarisses, balcó de Montserrat de caràcter mensual

Personal

El servei de biblioteca és atès per tres persones. Un director que depèn laboralment de la Diputació de Barcelona i dues tècniques auxiliars a temps complert.

Usuaris/es /aforament

Els usuaris inscrits a data el 2016 han estat 2.795, i 2.837 al 2017 el que suposa un increment d'un 1,5%. En canvi, els carnets expedits al 2017 han experimentat una reducció d'un 48,9% respecte del 2016.

8. Taula. Persones usuàries de la biblioteca el Castell i percentatges de variació respecte de l'any anterior.

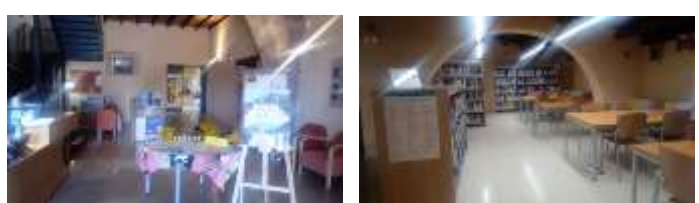
	2016	2017	% de variació anual
Usuaris amb carnet	2.795	2.837	1,50
Carnets expedits durant l'any	188	96	-48,94

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Vacarisses i Gerència de Serveis de Biblioteques, Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona

Observacions

Fotografies

Vestíbul
Sala de consulta

Espai d'exposicions

ARXIU MUNICIPAL

Titularitat	Ajuntament de Vacarisses. Regidoria de Cultura.
Ubicació i horaris	Ubicat a l'edifici de l'Ajuntament de Vacarisses. Carrer Pau Casals 17. Horari de dilluns a divendres, de les 12 a les 14h i els dimecres de 16 a 18h amb cita prèvia.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 155,06 m ² . Disposen dels següents espais: <ul style="list-style-type: none"> - Arxiu 1 en planta baixa: 35,73 m² - Arxiu 2 en planta segona: 27,97 m² - Arxiu 3 en planta segona: 25,50 m² - Arxiu 4 en planta segona: 27,44 m² - Arxiu 5 en planta segona: 38,42 m² El material disponible està disposat de la següent manera: <ul style="list-style-type: none"> - Planta baixa: documents administratius - Primera planta: arxiu històric des del 1890 i petita sala de consulta. Una part important d'aquest arxiu es va cremar a la Guerra Civil. - Suport digitalitzat
Accessibilitat	Accessible
Activitats	Serveis que ofereix: <ul style="list-style-type: none"> - Consulta de fons - Suport a la investigació - Reprografia - Assessorament a arxius d'entitats i associacions - Arxiu digital: consulta de la documentació digitalitzada, com dades sobre les eleccions municipals e 1860 a 1905, padrons d'habitants, del segle XIX, fitxers de persones refugiades de la Guerra Civil i un balanç general de la Comissió de proveïments.
Personal	Des de l'any 2012 forma part de la Xarxa d'Arxius Municipis de la Diputació de Barcelona, tot i que rep el suport de la Diputació de Barcelona des del 2008 amb una persona que treballa en la digitalització de l'arxiu.
Difusió i comunicació	Els mitjans de comunicació utilitzats són: <ul style="list-style-type: none"> - Butlletí municipal de caràcter mensual - Web municipal
Fotografies	

- ✚ El Casal de la Gent Gran, tot i no ser un equipament cultural pròpiament dit, té com a objectiu dinamitzar activitats per la gent gran des de diferents vessants, i la **cultural és una d'elles. Va ser construït al 2005 i acull una associació de gent gran** orientada a desenvolupar activitats relacionades amb els seus interessos. La majoria de les activitats culturals proposades són organitzades per la tècnica dinamitzadora que gestiona el Casal.

CASAL DE GENT GRAN

31

Titularitat	Pública. Regidoria de Serveis Socials.
Ubicació i horaris	Carrer Salvador Badia 1 bis. Horari de dilluns a divendres de 9:30 a 13:00h i de 16:00 a 20:00h.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 174 m2, distribuït de la següent manera: <ul style="list-style-type: none"> - Bar. - Perruqueria - Espai per a activitats diverses
Accessibilitat	Accessible.
Activitats	Activitats desenvolupades: <ul style="list-style-type: none"> - Conveni per subvencionar les entrades al teatre. - Excursions culturals cada 3 mesos. - Tallers de manualitats Les activitats troncal es programen a partir del calendari festiu. La programació de les activitats es fa en funció dels interessos del moment.
Personal	Per la gestió del Casal de Gent Gran disposa d'una persona tècnica contractada per dinamitzar les activitats del Casal i la Gent gran adscrita.
Difusió comunicació	i Els mitjans de comunicació utilitzats són: <ul style="list-style-type: none"> - Web municipal. - Dinamitzadora del Casal de la Gent Gran
Usuaris/es /aforament	El Casal de Gent Gran té un aforament per a 62 persones. La majoria de les persones usuàries provenen de les urbanitzacions.
Observacions	El Casal de Gent Gran acull una associació de gent gran amb 280 associats.

Fotografies

Espai interior
Bar

Valoració dels equipaments

Segons els estàndards establerts pel Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya 2010-2020⁵ la dotació existent a Vacarisses és adequada amb excepció de l'Espai Escènic Musical que és inferior als estàndards previstos en el PECCAT. Així mateix, la disponibilitat d'un Centre Cultural Polivalent no es troba, a Vacarisses, ubicat en un únic espai, sinó distribuït en diferents equipaments (El Castell amb diferents aules polivalents, La Fàbrica amb espais per a les entitats i sala polivalent i el Casal de Cultura).

9. Taula. Comparativa de l'assignació d'equipaments del PECCAT amb Vacarisses

ESTÁNDAR PER MUNICIPIS DE MÉS 5.000 HABITANTS.	VACARISSES	ADEQUACIÓ
Arxiu municipal (AM) No hi ha obligació legal	Arxiu municipal dividit en dos espais de 155,06 m ²	S'està millorant la seva adequació i manteniment
Biblioteca Local (BL)	Ubicada al Castell disposa de 2 plantes	Adequat segons el Mapa de la Lectura Pública de Catalunya ⁶
Centre Cultural Polivalent (CCP1) 1.285 m ²	Casal de Cultura, La Fàbrica i El Castell	Adequat
Espai Escènic Musical (E1a) 1.500 m ² i 300 places	Teatre de 243,52 m ² i 210 places	Insuficient

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (2010-2020) i les dades de l'Ajuntament de Vacarisses

Des d'una perspectiva tècnica, tot i que els espais són en general ben valorats per part dels agents socials, tant pel que fa a la disponibilitat dels equipaments com a l'esforç realitzat des de l'Ajuntament de Vacarisses per adequar-los i donar resposta a les necessitats culturals, també s'observa una mancança en la disponibilitat d'espais per a les entitats i per donar cabuda a tota la demanda d'activitats culturals existent. En aquest sentit, caldria repensar si és possible donar resposta a totes les entitats culturals i en quins termes ha de ser aquest. Un altre espai depenent de la Regidoria de Medi Ambient però, que està sent utilitzat per algunes entitats culturals, com el Diables de Vacarisses, és la Masia de Cal Mimó. Aquest és un espai que sorgeix com a punt de mira d'algunes entitats a l'hora de replantejar els seus usos.

⁵ El Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya es pot consultar a

http://cultura.gencat.cat/web/.content/dgccc/08_Serveis/Publicacions/documents/arxiu/pec_26_01_11.pdf

⁶ El Pla de Lectura Pública de Catalunya pot ser consultat a: http://biblioteques.gencat.cat/web/.content/tematic/el-servei-de-biblioteques/linies-dactivitat/planificacio-bib/mapa-lectura-publica/documents/MLPC_2014.pdf

2.1.2. Teixit Associatiu

Vacarisses compta amb un ampli ventall d'entitats⁷ de caràcter molt divers. De les 80 entitats registrades, 32 són entitats de caràcter cultural, el que representa el 40% del total de les entitats del municipi. Aquest percentatge és lleugerament inferior a l'observat per al Vallès Occidental on representen el 46,2%, i per sobre a l'observat a la província de Barcelona on representen el 31,1%. Segons el volum de població a Vacarisses li corresponen 5 entitats per cada 1.000 habitants, per sobre de les que es registren al Vallès Occidentals, 3 o a la Província de Barcelona 3,8.

10. Taula. Nombre d'entitats. Comparativa territorial

	Entitats	Entitats culturals	% Entitats culturals/ Entitats	Entitats culturals/ 1.000 hab.
Vacarisses	80	32	40,00%	5,06
Vallès Occidental	6.290	2.903	46,20%	3,19
Província Barcelona	69.912	21.712	31,10%	3,89

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya
Actualització: maig2018

http://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats/

El teixit cultural a Vacarisses és heterogeni, el que vol dir que agents socials vinculats a altres àmbits, com l'esport o les entitats veïnals, tenen un component cultural reconegut, tant a nivell intern com des de l'Ajuntament de Vacarisses, el que li confereix riquesa i diversitat. Des de l'Ajuntament de Vacarisses es va editar una guia d'entitats al 2018, on es recullen totes les entitats del municipi segons tipologia. Tanmateix, si entenem la cultura des d'una perspectiva àmplia, algunes entitats, tot i desenvolupar activitats catalogades en un altre àmbit, també tenen important vessant cultural i artístic. En aquest sentit podem catalogar tipologies d'entitats amb marcat component cultural:

- Entitats de cultura popular: entitats que tenen com a objectiu promocionar la cultura popular. En el cas de Vacarisses totes ho fan de la cultura catalana.
- Entitats culturals: entitats orientades a la promoció i difusió de la cultura des de diferents àmbits i en un sentit extens (música, teatre, lectura, fotografia, etc.).
- Entitats culturals vinculades a l'entorn natural i les activitats excursionistes: aquestes entitats tenen com a objectiu conèixer i promocionar el patrimoni natural del municipi.
- Entitats d'oci, lleure i esport amb un component cultural i artístic: són entitats de caràcter esportiu però, amb una marcada vessant cultural i artística.

⁷ La Guia d'entitats de Vacarisses té recollides 79 entitats de les quals 21 són de caràcter estrictament cultural i 13 són associacions de veïns de les diferents urbanitzacions que componen el municipi i que tenen un marcat objectiu cultural. Donat que la diferència en les dades és molt reduïda respecte de les dades publicades pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, s'ha optat per agafar les obtingudes per aquest últim organisme.

- Entitats veïnals: són entitats que neixen amb un doble objectiu. Per una banda, fer-se eco de les necessitats socials i urbanístiques del nucli residencial i d'altra banda, oferir activitats d'oci, lleure i cultura a la població de les urbanitzacions on s'ubiquen. Així, aquestes entitats desenvolupen activitats culturals com el teatre, dansa, festes tradicionals, etc., i també activitats amb un caràcter folklòric. El paper d'aquestes entitats té també un caràcter cohesionador de la seva població.

A la següent taula exposen les entitats de Vacarisses amb una vessant cultural:

11. Taula. Entitats amb caràcter cultural i segons tipologia

Nom de l'entitat	Tipologia
Associació Cul-Actiu	Cultural
Associació per a la Cultura i el Lleure de Vacarisses	Cultural
Unió de Col·leccionistes de Vacarisses	Cultural
Associació Grup de Teatre La Barraca d'en Manoix	Cultural
Associació Grup Teatre Jove de Vacarisses	Cultural
Associació Museu Arxiu de Vacarisses	Cultural
Associació Vacarisses Radio	Cultural
Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana	Cultural
Cor de Vacarisses	Cultura popular
Associació Diables de Vacarisses	Cultura popular
Associació Esbart Dansaire de Vacarisses	Cultura popular
Associació de Timbalers de Can Serra	Cultura popular
Associació Vatukada	Cultura popular
Associació Xics de Vacarisses	Cultura popular
Associació de Gegants de Vacarisses	Cultura popular
Coordinadora de la Baixada de la Vaca	Cultura popular
Grallers de Vacarisses	Cultura popular
Asociación Cultural Madre Tierra	Cultural vinculada a l'entorn natural
Associació Excursionista i Cultural Miscel·lània Vacarisses	Cultural vinculada a l'entorn natural
Club de patinatge artístic de Vacarisses	Cultura, oci, lleure i esport
Associació Palà Cultura i Esport	Veïnal
Associació de Propietaris Torreblanca I	Veïnal
Associació de Veïns de Can Serra	Veïnal

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides a la Guia d'Entitats de Vacarisses 2018. Ajuntament de Vacarisses.

Les entitats culturals de Vacarisses esdevenen un actiu fonamental per el desenvolupament de la vida cultural del municipi i representen un element indispensable per l'aprofitament de les potencialitats del municipi.

A nivell territorial les entitats culturals es troben localitzades majoritàriament, en el nucli del municipi, que es també on es desenvolupen la majoria de les activitats culturals. Només algunes de les Associacions de Veïns de les urbanitzacions també

contemplen un component **d'activitat cultural i estan ubicades a les corresponents urbanitzacions**. Així, existeix una desigual distribució territorial tant de la ubicació de les entitats culturals, com de les activitats culturals, entre el centre del municipi i les urbanitzacions.

Les entitats culturals de Vacarisses es configuren com un teixit força consolidat i amb dinamisme, **tot i que amb una dinàmica d'activitat** subjecte a cicles, el que li confereix certa vulnerabilitat. **S'observa com algunes entitats** amb forta presència, activitat i rellevància cultural, mostren algunes dificultats relacionades amb la manca **d'adhesió de nous socis**, de relleu generacional i **d'implicació** de les persones associades. Han experimentat un creixement en el seu nombre i activitat en els darrers anys perquè donen resposta a necessitats socials de caràcter cultural com:

- Ser espais col·lectius on desenvolupar activitat cultural segons interessos personals.
- Les necessitats educatives **d'infants i joves en forma d'activitats** extraescolars (ex. el teatre).
- Generar activitat comunitària desenvolupant activitats culturals de caràcter social que generen un clima i un entorn de participació cívica i cultural al municipi.

Finançament:

La principal font de finançament de les entitats és a través de les subvencions municipals. **S'atorguen de manera anual** mitjançant concurrència competitiva a les diferents entitats presents al municipi i en particular, al servei de cultura, a les entitats culturals en funció de les seves activitats. **La seva quantia depèn de l'entitat i activitat** desenvolupada. Tot i que en la majoria de casos les subvencions esdevenen una font vital es manifesta la seva insuficiència per cobrir les necessitats de les entitats. En alguns casos les entitats fan pagar quotes a les persones associades. Una altra via de finançament de les entitats és a través de les activitats que desenvolupen: cursos i formacions, activitats extraescolars, venda de productes propis, gestió del bar durant les festes, etc.

El finançament de les entitats comporta alguns reptes per al seu funcionament intern. Per una banda, la dependència de les subvencions municipals per al seu funcionament fa que les entitats siguin vulnerables a la seva variació. La gestió dels recursos econòmics a **nivell comptable i d'hisenda**, justificacions de projectes, etc. comporta un volum de treball que donada la grandària de les entitats i la implicació de les persones adherides, esdevé també un repte que les entitats han de sortejar quotidianament.

A la taula següent **podem observar l'evolució de les subvencions a les entitats de cultura**. **L'any 2011 es va produir un increment de les subvencions del 25,9%** respecte del 2010. A partir del 2012, **s'observa una dinàmica de reducció** de les subvencions a les entitats, especialment important és la del 2011 al 2012, del 25,1%, i malgrat el

lleuger increment de les entitats beneficiades. En el 2016 es produeix un estancament de l'import destinat a les subvencions, que al mateix temps és acompanyat d'un lleuger increment del nombre d'entitats beneficiàries. Al 2018 s'apunta un canvi de tendència amb un increment del 22% del pressupost respecte del 2017, coincidint amb la recuperació econòmica que s'inicia al voltant d'aquest any, però, sense arribar a l'import màxim aconseguit al 2011.

12. **Taula. Evolució de les subvencions de cultura i nombre d'entitats beneficiàries**

ANY	IMPORT CONCURRÈNCIA	% VARIACIÓ PRESSUPOST	NÚM. ENTITATS
2010	15.800,56 €		9
2011	19.904,00 €	25,97%	12
2012	14.903,00 €	-25,13%	13
2013	14.804,00 €	-0,66%	10
2014	14.404,00 €	-2,70%	10
2015	13.554,00 €	-5,90%	8
2016	13.554,00 €	0,00%	11
2017	13.554,00 €	0,00%	14
2018	16.554,00 €	22,13%	12

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament de Vacarisses. Regidoria de Cultura.

13. Taula. Entitats culturals. Objectius i Activitats.

Nom de l'entitat	Objectius	Activitats
Cor de Vacarisses	<ul style="list-style-type: none"> - Promocionar la cultura musical i donar a conèixer qualsevol activitat musical - Promoure i donar a conèixer els valors propis de la cultura i la llengua catalana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Concerts
Associació Cul-Actiu	<ul style="list-style-type: none"> - Promocionar, difondre i organitzar activitats culturals de tot tipus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Caldo de Nadal el 23 i 24 de Nadal
Associació per a la Cultura i el Lleure de Vacarisses	<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar la formació d'adults mitjançant activitats culturals i de lleure 	<ul style="list-style-type: none"> - Cursets, cicles de conferències, teatre, etc.
Associació Cultural Madre Tierra	<ul style="list-style-type: none"> - Promoure activitats des d'una perspectiva solidària en quatre àmbits: lleure cultural, creatiu i ecològic o de salut global, fent possible treballar la realitat social des de la consciència solidària 	<ul style="list-style-type: none"> - Promotors de la Trobada Internacional de Meditació per la Pau. - Meditació, dissabtes alterns, a les 18h a la Sala de La Fàbrica.
Associació Excursionista i Cultural Miscel·lània Vacarisses	<ul style="list-style-type: none"> - Promocionar activitats excursionistes, esportives, culturals i de lleure pel terme municipal de Vacarisses. Orientades a conèixer, estudiar, conservar i apreciar la natura, la història, les tradicions, els costums, la llengua, la literatura, l'art, la ciència i la cultura en general. 	<ul style="list-style-type: none"> - Excursions familiars
Associació Grup de Teatre La Barraca d'en Manoix	<ul style="list-style-type: none"> - Promoció de l'expressió teatral, desenvolupament artístic i activitats teatrals. 	<ul style="list-style-type: none"> - Activitats teatrals
Associació Grup Teatre Jove de Vacarisses	<ul style="list-style-type: none"> - Col·laborar en la construcció d'una societat culturalment més rica, oberta i lliure, tolerant, solidària. 	<ul style="list-style-type: none"> - Activitats teatrals
Associació Moto Clàssic	<ul style="list-style-type: none"> - Col·laborar, fomentar i promoure activitats relacionades amb el món del motor. - Fomentar i promoure activitats culturals i de lleure al 	<ul style="list-style-type: none"> - Trobada anual de motos

	municipi.	
Associació Museu Arxiu de Vacarisses	<ul style="list-style-type: none"> - Ensenyar la història de Vacarisses. - Conservar i exhibir objectes relacionats amb la història de Vacarisses. - Donar suport a institucions referents en matèria històrica. 	<ul style="list-style-type: none"> - Col·labora amb les Jornades Europees del Patrimoni.
Associació Palà Cultura i Esport	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolupar i fomentar actes culturals, socials i recreatius, a les urbanitzacions. 	<ul style="list-style-type: none"> - Organització de la festa major d'estiu el 15 d'agost - Obres de teatre al Casal de Cultura dos cops a l'any. - Sopar concert
Associació de Timbalers de Can Serra	<ul style="list-style-type: none"> - Actuar i col·laborar en diferents activitats que s'organitzin 	<ul style="list-style-type: none"> - Tocar en activitats
Associació Vacarisses Radio	<ul style="list-style-type: none"> - Defensar la pluralitat de l'emissora de radio municipal de Vacarisses - Fomentar la participació 	<ul style="list-style-type: none"> - Emetre programes de radio d'elaboració pròpia amb continguts variats i per a tots els públics
Associació Vatukada	<ul style="list-style-type: none"> - Col·laborar amb diferents entitats culturals dins i fora del municipi. 	
Associació Xics de Vacarisses	<ul style="list-style-type: none"> - Promoure diferents àmbits de la cultura tradicional 	<ul style="list-style-type: none"> - Creació i muntatge d'espectacles de teatre de carrer. - Realització der muntatges on s'utilitzi foc, bestiari, gegants, etc.
Associació de Gegants de Vacarisses	<ul style="list-style-type: none"> - Promoure activitats relacionades amb la Cultura Catalana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Portar gegants - Confecció de Balls i danses - Producció de cossos i grups que actuïn com a seccions d'aquesta i presentin els mateixos objectius
Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana	<ul style="list-style-type: none"> - Aprofundir en tots els aspectes referits al reforçament de la identitat nacional catalana. - Incrementar l'ús social de la llengua catalana des d'una vessant progressista, democràtica i solidària. 	<ul style="list-style-type: none"> - Inactiva en aquests moments

Coordinadora de la Baixada de la Vaca	<ul style="list-style-type: none"> - Consolidar i divulgar la tradició de la Festa de la Vaca 	<ul style="list-style-type: none"> - Coordinació de les tasques a desenvolupar per les entitats que hi intervenen en la Festa.
Grallers de Vacarisses	<ul style="list-style-type: none"> - Acompanyar en tots els actes i sortides a la Colla Gegantera de Vacarisses. - Fomentar la cultura tradicional i popular. 	<ul style="list-style-type: none"> - Actes, xerrades, concerts, concursos i cercaviles.
Unió de Col·leccionistes de Vacarisses	<ul style="list-style-type: none"> - Promocionar el col·leccionisme a Vacarisses 	<ul style="list-style-type: none"> - Organització de fires i trobades de col·leccionisme. - Participació en altres activitats relacionades amb el món del col·leccionisme.

4. Sociograma i relacions en xarxa del teixit associatiu i cultural de Vacarisses

En el següent sociograma podem observar els diferents agents socials implicats en la realitat cultural del municipi.

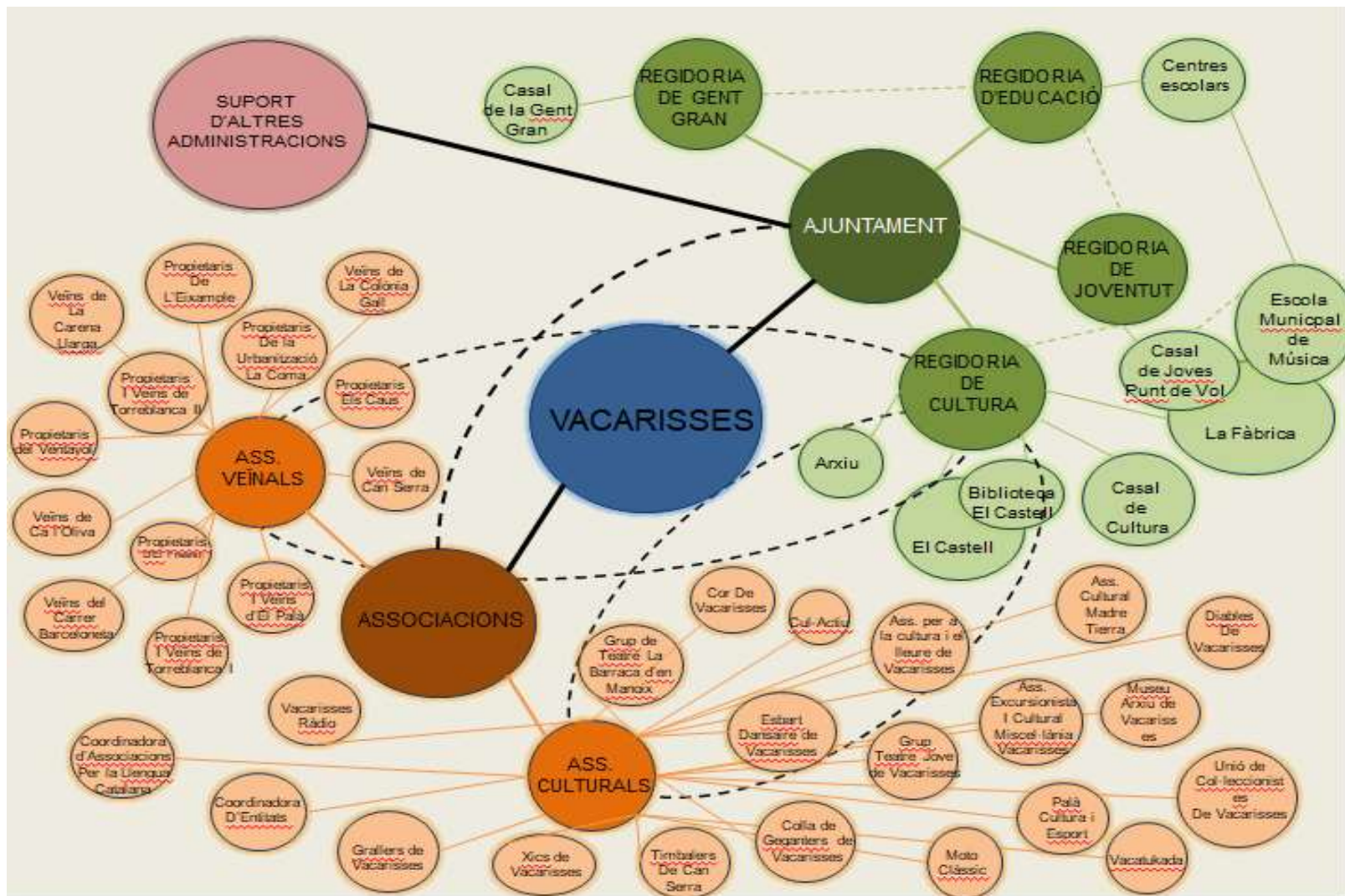
Per una banda, l'Ajuntament amb la regidoria de cultura com a promotora d'una part important de l'activitat cultural i les regidores de joventut, educació i gent gran que també estan implicades en activitats de caràcter cultural tot i que no únicament.

40

La regidoria de cultura esdevé el pol des del qual es gestionen els diferents equipaments culturals. **D'altra banda, les entitats culturals també estan especialment vinculades a la regidoria de cultura, per l'ús intensiu que fan dels equipaments culturals i la necessitat de programació de les activitats pròpies.** Algunes de les associacions veïnals amb més component cultural també estan vinculades a la Regidoria de Cultura, la Regidoria de participació ciutadana i la Regidoria de joventut.

En el gràfic es pot veure com equipaments com l'Escola Municipal de Música i el Casal de Joves Punt de Vol interseccionen amb La Fàbrica ja que estan ubicats en el seu recinte. Així mateix, la Biblioteca El Castell intersecciona amb El Castell per estar-hi ubicada.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Guia d'Entitats editada per l'Ajuntament de Vacarisses i les entrevistes realitzades

3. LA REALITAT CULTURAL A VACARISSES

L'objectiu d'aquest capítol és desgranar quin és el desenvolupament cultural existent a Vacarisses i com es produeixen les diferents formes de produir sentits culturals.

3.1. Context i política cultural a Vacarisses

Des d'una perspectiva política l'acció cultural a Vacarisses té els següents principis que es recullen en el **Pla d'Acció** Municipal 2015-2019⁸:

1. La cultura com a instrument de cohesió social.
2. **L'optimització dels recursos existents.**
3. Treballar **per disposar d'una** oferta cultural de qualitat.
4. Protegir i difondre el patrimoni com a element de singularització i recurs per la projecció de la vila arreu.

Per promoure aquests principis les actuacions que es preveuen **s'agrupen en els** següents eixos:

- Reordenament i millora dels equipaments culturals i les seves activitats: Casal de Cultura, Biblioteca.
- Foment del treball sobre la història de Vacarisses, el mapa de patrimoni local, les restes arqueològiques trobades a la Cova dels Lladres, etc.
- Donar suport a les entitats culturals.
- Foment de les Festes de Vacarisses i la seva participació, posant especial èmfasi en la Festa Major Petita, per potenciar-la i que sigui inscrita en el catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.

La política cultural té també com a objectiu satisfer les necessitats de diferents segments de població. Segments prioritaris de població **cap on s'estan orientant les polítiques culturals són les famílies, i dues franges d'edat:** de 16 a 30 anys i de 50 a 60 anys.

Vacarisses disposa de documents estratègics, el Pla Local de Joventut 2014 -2017 i el **Pla Local d'Infància i Adolescència**, que recullen l'**abordatge de** polítiques culturals del municipi des de les necessitats d'**aquests** segments de població.

El Pla Local de Joventut 2014-2017⁹ recull la valoració de la política cultural que es va fer al municipi del 2010 al 2013 i **s'estableixen noves línies estratègiques i d'actuació en l'àmbit de la cultura:**

1. **Connectar l'oferta cultural amb els interessos del jovent.**
2. Oferir espais culturals perquè el jovent pugui desenvolupar iniciatives culturals.

---

⁸ Es pot trobar a: <http://www.vacarisses.cat/ajuntament/plans-municipals/pla-d-actuacio-municipal.htm>

⁹ Regidoria de Joventut. "Pla Local de Joventut 2014-2017". Ajuntament de Vacarisses i Diputació de Barcelona. Es pot trobar a: <http://www.vacarisses.cat/ajuntament/plans-municipals/pla-local-de-joventut.htm>

Els objectius específics són:

1. **Fomentar espais de formació musical (alternatius a l'EMM) a través de tallers i altres activitats musicals per a joves dins del Casals de Joves.**
2. **Oferir una programació musical (concerts, cicles musicals...) al casal de joves treballant conjuntament amb l'Escola Municipal de Música de Vacarisses i vinculant als joves.**
3. **Oferir tallers musicals per joves del Punt de vol dins la programació de l'Escola de Música, consolidant el "Programa de Música Jove", i cobrint així la part de tallers de música moderna.**
4. **Coordinar la realització diferents activitats musicals al llarg de l'any amb l'Escola de Música.**

43

Per assolir aquests objectius es preveuen actuacions orientades a:

- **Oferta de tallers musicals: dins la programació trimestral de joves s'ofereixen tallers de música moderna, guitarra espanyola, baix elèctric, bateria, entre d'altres. Que fomenten l'aprenentatge musical des d'una vessant lúdica. A part, es programaran cursos d'un mes durada (juliol) per tal d'aprendre a tocar els instruments musicals que no es contemplen dins la programació trimestral.**
- Programació musical, que organitza el Punt de Vol i/o entitats del municipi, que engloba una programació de concerts de diferents estils musicals tant de grups locals com grups de fora del municipi i puntualment alguns festivals musicals així com els diferents concerts de la nit jove de Festa Major.
- Espais per la creació i improvisació a partir de les Jam Sessions on es posen a l'abast dels Joves, tant del Punt de vol com de l'EMM, l'escenari i l'equip de sonorització per que puguin presentar els treballs realitzats en els tallers musicals i donar joc també a la creació musical improvisada. Es realitzaran 3 Jams al curs, una per trimestre, els dimecres de 19 a 20.30h al Punt de Vol.
- Exhibició, concerts i activitats del programa "Vacarisses cicle de concerts" **duts a terme pels propis alumnes de l'EMM, per tal de mostrar els aprenentatges adquirits al llarg del curs, així com participació als assajos de la banda i la setmana cultural.** A més també hi ha coordinació entre el Punt de Vol i l'EMM a nivell de material: professors, talleristes, instruments, aparells de so, etc.

Al **Pla Local d'Infància i Adolescència** de Vacarisses¹⁰ elaborat al 2017, l'acció cultural en l'Eix estratègic 3: Benestar, en el qual es detalla com a objectiu:

- **Fomentar l'accés igualitari al lleure, la cultura i l'esport dels infants i adolescents del municipi.**

---

¹⁰ Regidoria d'Infància i Adolescència. "Pla Local d'Infància i Adolescència". Ajuntament de Vacarisses i Diputació de Barcelona. Es pot trobar a: <http://www.vacarisses.cat/ajuntament/plans-municipals/pla-d-infancia-i-adolescencia.htm>

Per assolir aquest objectiu es preveu el desenvolupament de les següents actuacions:

- **Pack Jove:** Es tracta d'un casal d'estiu per a infants i adolescents des de 6è de primària a 4rt d'ESO.
- Programa cultural: programació cultural diversa adreçada a adolescents i joves de 12 a 30 anys com la Festa Major, Festa Major Petita, Cicle d'Arts Escèniques Dijous a la fresca, Cicle musicals VADEMUSICA.
- Hores del conte al carrer i a la **Biblioteca:** Programació a l'aire lliure del conte que durant l'any es fan a la Biblioteca, com a programa de foment de la lectura.
- Va de Musica: Programació de concerts de música en horari matinal, buscant un grup que agradi tant a adults com a infants.
- **Cicle de Teatre Infantil:** Programació d'obres de teatre infantil a la tardor.
- Cicle festiu de Vacarisses: En la programació de les diferents festes populars es programen activitats pensades exclusivament per a infants i adolescents.
- Anem al Teatre: Programació de diferents obres de teatre pels diferents cicles de les escoles.
- **Juga a Vacarisses:** Parc de Nadal amb oferta d'activitats per a infants i adolescents.
- **Lectofaraons i A l'abril llibres mil:** Programes de foment de la lectura i la comprensió lectora.

L'Ajuntament de Vacarisses esdevé el principal promotor de l'activitat cultural al municipi, i les entitats culturals esdevenen un agent dual: com generadores d'activitat i iniciatives i com a agents de suport a les polítiques culturals municipals. El Casal de Cultura, tot i ser un equipament de caràcter municipal, té la gestió del bar a través de concessió de serveis i s'ocupa, també, de la programació cultural a través de recursos propis.

3.2. **L'activitat i la dinàmica cultural a Vacarisses**

3.2.1. Dinàmica cultural

L'activitat cultural de Vacarisses té dues línies bàsiques segons la seva tipologia:

- Activitats relacionades amb la Cultura tradicional i popular.
- Activitats culturals de tall formatiu, creatiu i de difusió.

L'Ajuntament té un paper protagonista en l'agenda d'activitats culturals, compartit amb les entitats. **L'Ajuntament és qui impulsa, des de la Regidoria de Cultura, de forma regular el calendari festiu, amb la col·laboració de les entitats culturals.** També participen activament, a través de la proposta formativa, **l'Escola Municipal de Música** amb les seves activitats de projecció i promoció musical i el Casal de Joves Punt de vol amb una programació estable de caràcter cultural. Equipaments com la Biblioteca El Castell i el Casal de Cultura, **tot i dependre de l'Ajuntament,** fan una agenda cultural pròpia i amplien la xarxa relacional entre els agents culturals del municipi. **Com ja s'ha exposat anteriorment,** La Fàbrica, El Castell i el Teatre són els equipaments culturals que tenen com a objectiu habilitar espais per al desenvolupament cultural de les entitats.

Les entitats culturals són al mateix temps agents actius i consumidors de les activitats que desenvolupen, el que els hi confereix un cert caràcter endogàmic. Destacar que tot i **l'existència d'un important volum d'entitats culturals amb un caràcter de cultura popular tradicional,** també hi ha un volum important de les que promouen activitats culturals amb una visió diferent (teatre, música, cultura natural, etc.).

En general **s'observa que les activitats culturals que es realitzen al municipi s'adapten a les necessitats i demandes de la població.** Tot i així, es troba a faltar més activitats de tall cultural per a adolescents, malgrat **l'esforç desenvolupat des del Casal de Joves Punt de Vol,** així com **una manca d'integració de jove.** D'altra banda, el treball amb el jovent ha permès millorar la seva participació en activitats com la Festa Major. Tanmateix, esdevé un repte la pobre implicació del jovent en els entitats de cultura tradicional i popular i que es posa de manifest des de les mateixes entitats.

Com hem exposat anteriorment Vacarisses té una distribució territorial dispersa, amb **multitud d'urbanitzacions.** Es percep que la seva població té un **baix nivell d'implicació en les activitats culturals del municipi,** especialment en les entitats de cultura popular i en les festes, el que es pot relacionar amb al caràcter de ciutat dormitori.

La crisi econòmica també va suposar un fre en projectes i concursos en àmbits com la pintura, que varen quedar relegats.

L'activitat cultural de Vacarisses és principalment de difusió i està especialment desenvolupada per les entitats. Hi ha la percepció **d'una extensa i intensa oferta d'activitats culturals promocionades tant des de l'Ajuntament,** i amb els seus equipaments, com de les entitats.

Activitats culturals:

1. Formació

A nivell institucional l'oferta formativa de caràcter cultural existeix, únicament, en l'àmbit de la música a través de l'Escola Municipal de Música i alguns cursos específics per a joves que s'han desenvolupat amb la col·laboració del Casal de Joves Punt de Vol.

46

La resta d'oferta formativa és minoritària i de poca envergadura i prové de les entitats especialment en:

- Arts escèniques: des del Teatre Jove de Vacarisses s'ha iniciat aquest any una oferta d'extraescolar en teatre per a infants i joves amb l'objectiu de promocionar les arts escèniques entre la població més infantil i jove.
- Dansa: l'Esbart dansaire de Vacarisses fomenten l'aprenentatge de danses tradicionals catalanes. Algunes associacions de veïns de les urbanitzacions també organitzen puntualment cursos de sevillanes, hip-hop, etc.
- Arts plàstiques i manualitats: algunes entitats impulsen, puntualment, cursos en aquest àmbit.
- Música: l'oferta formativa de caràcter més estable prové de l'Escola Municipal de Música. Aquesta ha participat amb el Casal de Joves Punt de Vol organitzant alguns tallers com el d'instruments i fan una Jam sessions cada tres mesos.

2. Creació

Les activitats de caràcter creatiu tenen un paper residual en l'activitat cultural desenvolupada al municipi. Des de la Biblioteca es promou un concurs de punts de llibre en col·laboració amb els centres escolars del municipi.

Anualment es realitza un concurs anual de fotografia i un altre de pintura infantil, aquest últim emmarcat en la Festa Major de Vacarisses.

3. Difusió

Pel que fa a la difusió artística destaquen algunes programacions estables i puntuals.

- Arts escèniques

La programació estable en arts escèniques a Vacarisses és limitada i depèn en bona mesura de les programacions dels grups de teatre del municipi. Els períodes 2015-16 i 2016-17 es van fer, respectivament, 3 i 4 obres de teatre des del programa "Anem al Teatre". Així mateix, es va registrar un increment

de l'assistència del 25% del període 2015-16 al 2016-17. Les dimensions del municipi fa que hi hagi una limitació pressupostària important en la capacitat per fer venir obres teatrals al municipi.

c. Taula. Dades del programa Anem al Teatre 2015-2016 i 2016-2017

	Funcions			Assistents		
	2015-16	2016-17	% Variació	2015-16	2016-17	% Variació
Vacarisses	3	4	33%	541	678	25,32%
Vallès Occidental	252	250	- 0,79%	46.176	44.659	-3,29%
Província de Barcelona	953	967	1,46%	171.584	171.847	0,15%

Font: Oficina de Difusió Artística, Diputació de Barcelona

Des de la Regidoria de Cultural es programa cada tardor un Cicle de Teatre Infantil amb tres obres teatres a l'any.

D'altra banda, bona part de les obres realitzades al Teatre provenen de l'activitat de les associacions teatrals del municipi o d'activitats escolars. A aquestes representacions per tant, cal afegir les que tenen a veure amb la programació de festes, com els Pastorets.

Des del Casal de Joves Punt de Vol es programa un cicle d'arts escèniques de carrer tots els dijous del mes de juliol a les 22h. Es fa de forma estable des de fa 10 anys. La programació inclou dansa, clown, etc. des d'una vessant familiar. Anualment es programa una obra de teatre social orientada al jovent i de la qual es fan dues sessions, una d'elles adreçada específicament a l'Institut i l'altre d'entrada lliure, amb una afluència poc nombrosa. Es manifesta que costa omplir l'aforament amb teatre social.

d. Taula. Dades de les obres teatrals i representacions dutes a terme el 2016

Funcions	
Grup /SERvei	Nom de l'obra
Grup Teatre Jove	Adreça desconeguda
	Tafalitats
	Pastorets petits
	El nostre Poble
	Petit Turquesa
	Somni del petit
	Tinc família
Palà Cultura i Esport	Dues obres de teatre
La Barraca d'en Manoix	Obra de teatre anual
Cul- Actiu	Recital de poemes: "... en cas de Pluja"
CEIP Font de L'Orpina	Obra anual per al comiat de sisè
CEIP Pau Casals	Obres anuals per al comiat de sisè
	Teatre d'anglès

IES Vacarisses	Obra de teatre
	Representació musical
	Sing a long en anglès
Joventut	Obra de teatre
Cultura	Anem al Teatre: L'endrapasomnis
	Anem al Teatre: Jan Totlifan
	Anem al Teatre: Jazz a l'abast
	Cicle de teatre infantil
Terrassa Education Center	Obra de teatre

Font: elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Ajuntament de Vacarisses

e. Taula. Dades de les obres teatrals i representacions dutes a terme el 2017

Funcions	
Grup /Servei	Nom de l'obra
Grup Teatre Jove de Vacarisses	Representació Cafè
	Pastorets
	Miquel Martí Pol
Palà Cultura i Esport	Una obra anual
La Barraca d'en Manoix	Obra de teatre anual
Cul- Actiu	Recital de poemes
CEIP Font d'Orpina	Obra final de curs
CEIP Pau Casals	Obra anual projecte de sisè
	Teatre d'anglès
	Musical
IES Vacarisses	Obra de teatre
	Representació musical
Joventut	Obra de teatre
Cultura	Anem al Teatre: El comte Arnau
	Cicle de Teatre Infantil
Ensenyament	Anem al Teatre
	Jocs Florals

Font: elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Ajuntament de Vacarisses

f. Taula. Dades de les obres teatrals i representacions dutes a terme el 2018

Funcions	
Grup /Servei	Nom de l'obra
Grup Teatre Jove de Vacarisses	Obra de teatre: Un dia qualsevol
	Pastorets
	Obra de teatre: Revolta de bruixes
	Obra de teatre: Estranya parella
	Pastorets juvenils

	Musical per a joves
CEIP Font d'Orpina	Obra anual projecte de sisè
CEIP Pau Casals	Teatre Pedagogia
Cultura	Anem al Teatre: "Obres de teatre en anglès"
	Anem al Teatre (educació infantil CEIP Pau Casals i Font d'Orpina)
Ensenyament	Cicle de Teatre Infantil
	Teatre pedagogia

Font: elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Ajuntament de Vacarisses

Tal i com es pot observar en les taules anteriors el Grup de Teatre Jove és l'entitat que més programació teatral ofereix.

- Música

La programació musical a Vacarisses prové en bona part del Casal de Cultura, en el qual hi ha un concert de música cada 15 dies, i des d'on es pretén promocionar música d'autors locals.

L'Escola Municipal de Música és també un agent de programació musical, especialment coincidint amb les audicions pròpies de l'escola, el concert de Nadal, concert de Sant Jordi i també participen posant música als esdeveniments i festes locals.

Vacarisses també participa en el Festival de Jazz de Terrassa, amb la programació de dos concerts anuals. Aquesta és la segona edició en la que hi és present.

La Mostra de música d'Arrel Entreparks, és un cicle de música tradicional de diferents àrees geogràfiques del món que compta amb un mínim de quatre acte de concerts i dansa a l'any.

Les Festes Majors compten amb una programació musical que també atén a les demandes i gustos del jovent.

El Cor de Vacarisses és una entitat coral que també dur a terme programes musicals.

- Arts plàstiques i visuals, audiovisuals

El Centre de Cultura cedeix les parets del bar com a expositor de col·leccions de pintura, fotografia, etc. d'aquelles persones que ho desitgin. També la Biblioteca disposa d'una petita sala d'exposicions programades.

Enguany, hi ha la previsió de participar en diferents projectes: el circuit de l'Acadèmia catalana de cinema, el Cicle Gaudí i la mostra de cinema de Films de dones.

- Foment de la lectura

La Biblioteca El Castell té un fons documental que s'ha incrementat un 3,4% en el darrer any. Com s'observa a la següent taula hi hagut un increment de les persones usuàries amb carnet de la biblioteca, i és manté el percentatge sobre la població de referència. Pel que fa a l'ús del servei, les visites han experimentat una reducció d'un 9,6%, i un 7,7% de mitjana per dia de servei. En l'accés a internet o d'ofimàtica la reducció ha estat més accentuada, un 20,8%, seguit dels préstecs que han estat d'un 15,8%.

g. Taula. Biblioteca El Castell. Indicadors de la lectura pública

DADES DE FONDS	2016	2017	% Variació
Fons documental total (sense revistes)	21.699	22.452	3,47
Fons documental en lliure accés a 31/12 (exemplars, revistes no incloses)	19.239	21.266	10,54
DADES DELS USUARIS			
Població atesa per la biblioteca	6.192	6.328	2,20
Usuaris amb carnet biblioteca	2.795	2.837	1,50
% usuaris inscrits sobre població atesa	45%	45%	0,00
DADES DE SERVEI			
Dies de servei	271	266	-1,85
Hores de servei	1.419	1.415	-0,28
Punts de lectura	92	92	0,00
Visites	20.782	18.771	-9,68
Ús del servei públic d'accés a Internet o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)	1.356	1.074	-20,80
Préstecs	4.506	3.792	-15,85
MITJANES PER DIA DE SERVEI			
Visites	77	71	-7,79
Ús del servei públic d'accés a Internet o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)	5	4	-20,00
Préstecs	17	14	-17,65

Font: Gerència de Serveis de Biblioteques, Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona

- Patrimoni¹¹

El 2010 l'Ajuntament de Vacarisses junt amb Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona va dur a terme un Mapa de Patrimoni Cultural de Vacarisses. En ell es destaca com Vacarisses disposa d'un patrimoni interessant en l'àmbit

¹¹ Diputació de Barcelona. Àrea de Cultura. *Mapa de Patrimoni cultural de Vacarisses*. Setembre 2010.

http://patrimonicultural.diba.cat/uploads/08291/memoria_integra/08291_27be81ef990c6fad9646cd4586cf6b1a.pdf

rural i natural tot i que ha estat en bona part destruït o desdibuixat per l'efecte urbanitzador. Malgrat això, encara es conserva un conjunt patrimonial remarcable, especialment a les zones perifèriques del terme municipal.

Del patrimoni rural destaquem:

- Conjunt important de masies: entre les que hi ha can Còdol, Can Torrella, can Vives, Collcardús, el Bovet, el Palà, les Comelles, etc.
- Elements característics del patrimoni rural com són els dos pous de **glaç de l'Obac, el molí de can Còdol, etc.**
- Un patrimoni natural singular i camins antics com el camí de romeu o el camí ral de Manresa a Barcelona.

Del patrimoni urbà, alguns elements singulars:

- El Castell de Vacarisses: amb vestigis medievals (s. XIV i XV) tot i que ha estat molt transformat en les diferents èpoques. Destaca també per haver estat el lloc de naixement del virrei Amat.
- La Torrota: fortificació dels segles X i XI, fou el primer castell de Vacarisses.
- La Cova dels Lladres: és una cova sepulcral del neolític on es van **recuperar materials d'importància i pel simbolisme funerari que es desprèn de la morfologia de la cova.**
- Jaciment paleontològic de la riera de Sant Jaume: que desprèn un potencial interessant per possibles restes de fòssils vertebrats de **l'edat triàsica.**

- Cultura popular i tradicional

La programació i activitat cultural a Vacarisses té un important component de cultura popular tradicional **catalana. Així, bona part de l'activitat cultural** relacionada amb les festes establertes al calendari es desenvolupen des de la Regidoria de Cultura i amb la participació de les entitats culturals de Vacarisses que tenen també un paper central.

La següent taula mostra el calendari d'activitats festives més singularitzades de Vacarisses, tant les de caràcter tradicional, com les programacions culturals que tenen un caràcter anual.

Taula 15. **Calendari d'activitats festives**

Festivitat	Data
Maig	
Festa Major Petita	25 al 27 de maig
Sant Felip Neri/ Festa Major Petita/ XXIX Trobada Geganterera de Vacarisses	26 de maig
Juny	
Liceu a la Fresca	16 de juny
Sant Pere Patró de Vacarisses	29 de juny
Agost	
Festa Major de Vacarisses	1 al 5 d'agost
Inici presentació XXV Concurs de fotografia	17 de setembre
Cicle de teatre infantil	30 de setembre
Octubre	
Jornades Europees de Patrimoni	12 d'octubre
Dia Internacional de la Biblioteca	24 d'octubre
Cicle de teatre infantil	28 d'octubre
Novembre	
Cicle de teatre infantil	25 de novembre
Desembre	
Cagar el Tió	24 de desembre
Juga a Vacarisses	27 i 28 de desembre
Benvinguda al Patge Murriet	29 de desembre
Sopar de Cap d'Any	31 de desembre

Font: Regidoria de Cultura. Ajuntament de Vacarisses

A banda de la programació derivada de les festes populars, les entitats culturals també generen una programació d'activitats culturals que s'ha vist ampliada en els darrers anys. Aquest increment ha generat el solapament d'activitats i sensació de certa saturació dels equipaments culturals. El major volum de les activitats culturals per part de les entitats, també ha suposat major complexitat en la planificació dels actes i de l'ús dels espais. En canvi, la valoració és que tot i aquest increment de l'activitat cultural, no s'ha produït una valoració de la seva qualitat, el que hauria de ser una prioritat per poder millorar-la.

Algunes de les activitats programades que obtenen un important ressò per part d'entitats i la població són: La Festa Major Petita (es considera que aquesta és més una festa propiciada per les entitats), Festa Major i la Cercavila, Tió de Nadal i Quinto de Nadal, etc.

L'evolució d'activitats culturals, com per exemple la Festa Major Petita, que era un seguit d'activitats no connectades i minoritàries que es van agrupar, han permès desenvolupar i millorar la qualitat de la festa i generar sinèrgies entre les entitats implicades. Amb l'objectiu de coordinar-se entre les entitats per a l'organització de la Festa Major Petita i ser un interlocutor únic amb l'Ajuntament es va crear la Coordinadora d'Entitats, que ha estat activa en els darrers anys i que actualment està en crisi. La iniciativa de les entitats fa que hi hagin alguns projectes en els que s'està treballant com fer una Colla Castellera i la festa del Mussol. La festa del Mussol és una festa tradicional de

Torreblanca que estava desapareixent. Es pretén revitalitzar-la amb una perspectiva més de poble. Actualment es realitza els dies 21 i 22 de setembre i és promoguda per l'Associació de veïns de Torreblanca I. Es realitzen activitats diverses com cercaviles, sopar col·lectiu, tallers, etc. Activitats com aquestes requereixen d'un important grau de coordinació i participació de les entitats i la població, i també de la disposició d'uns equipaments adequats a l'activitat.

La distribució territorial dispersa de Vacarisses ha fomentat que cada una de les urbanitzacions organitzin una Festa Major. Aquestes múltiples festes, viscudes com a Festes Majors pròpies erosionen la percepció d'unitat de la vila i distancien les poblacions com a ens comunitari. La percepció però, és que la tendència ha de ser d'eliminar aquestes festes i donar un caire més ampli a la Festa Major, així com a la Festa Major Petita, que és poc coneguda entre la població de les urbanitzacions. Distribuir les diferents activitats festives desenvolupades a la Festa Major per les diferents urbanitzacions permetria generar sentiment de pertinença al municipi, connectar les poblacions que viuen aïllades i donar a conèixer molta de la riquesa cultural i social existent a Vacarisses.

- Comunicació

L'Ajuntament de Vacarisses disposa d'un butlletí municipal, El Terme, de la radio municipal i web de l'Ajuntament com a principals eines de difusió de l'activitat cultural al municipi. En general hi ha la percepció de que la informació és accessible tot i que el volum d'activitats que es realitzen fa que hi hagi certa sensació de saturació informativa.

3.2.2. DAFO

Debilitats	Amenaces
<p><i>Distribució territorial:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dispersió territorial de part important de la població en urbanitzacions. - Dèficit de transport públic entre urbanitzacions i nucli urbà. - Efecte barri dormitori a les urbanitzacions. <p><i>Equipaments culturals:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Manca d'espais per la ubicació i ús de les entitats culturals (guardar material, assajar, etc.). - El Casal de Joves no té gaire relació amb les entitats de tall tradicional de Vacarisses perquè no responen als interessos dels joves amb els que treballen. - Limitació pressupostària per restaurar equipaments i edificis singulars. - Dificultats de la Biblioteca El Castell per arribar a un públic més jove. 	<ul style="list-style-type: none"> - Proximitat a nuclis urbans atractius de població perquè disposen de millor i més variada oferta cultural, com Terrassa o Manresa

<ul style="list-style-type: none"> - Els equipaments culturals a les urbanitzacions són propietat de les associacions de veïns i són espais que s'han autoconstruït. <p><i>Activitats culturals:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Manca d'oci nocturn per al jovent. - Limitacions pressupostàries per fer activitats culturals. - Manca d'integració de les associacions de veïns amb un perfil cultural de les urbanitzacions amb les entitats culturals del nucli. <p><i>Teixit associatiu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Falta de relleu generacional de les entitats i de persones implicades i participants. - Manca de planificació de les activitats culturals i solapament. - Cert grau d'endogàmia de les entitats i manca de relació entre les que són de recent creació. - Limitacions econòmiques, logístiques i de recursos humans. 	
<p>Fortaleses</p>	<p>Oportunitats</p>
<p><i>Teixit associatiu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Volum important d'entitats culturals al municipi. - Nivell d'implicació i iniciativa en activitats culturals. - Volum important de persones implicades en activitats culturals. <p><i>Activitats culturals:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Quantitat i qualitat de l'activitat cultural. <p><i>Equipaments culturals:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Equipaments culturals força adequats a les necessitats culturals del municipi. - La implicació i actitud receptiva per part de l'Ajuntament de Vacarisses. <p><i>Patrimoni:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Patrimoni històric i natural del municipi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bones comunicacions del municipi - Entorn natural. - La proximitat a nuclis urbans grans com Manresa i Terrassa permet a la població de Vacarisses tenir accés a activitats culturals de major envergadura, i que per les dimensions de la vila no pot oferir.

b. Apunts sobre possibles línies de treball futures

A partir del treball desenvolupat es recullen alguns aspectes que poden ajudar als agents culturals implicats a desenvolupar futures línies de treball.

4.1. REPTES

Els reptes esdevenen aquelles mancances o necessitats que considerem poden ser prioritàries aconseguir per assolir els objectius. En aquest apartat exposem, en forma de resum, alguns reptes que han anat apareixent i que ens permeten enfocar-nos a possibles línies de treball futures.

Els reptes identificats són fonamentalment:

1. Repensar els espais i equipaments municipals. **Vacarisses disposa d'una important dotació d'espais i equipaments culturals, i al mateix temps té un teixit associatiu actiu, motivat i amb interès en créixer culturalment. Un repte important és repensar els espais i equipaments municipals, de com millorar-los, per generar un entorn cultural ric, divers i en creixement.**
2. **Millorar la integració i participació dels adolescents i joves en l'activitat cultural del municipi, especialment a la Festa Major Petita, i a les entitats.**
3. Generar cohesió social al municipi, entre el nucli i les urbanitzacions a partir **d'activitats culturals innovadores. Així mateix, cal repensar la Festa Major, perquè esdevingui una festa de tot el poble, amb una descentralització de les activitats a les urbanitzacions, entre d'altres possibles estratègies.**
4. **Ampliar la base socials de participació en l'organització de les activitats culturals i a les entitats. Aquesta ampliació passa per implicar a la població de les urbanitzacions.**
5. Abordar les qüestions de caràcter patrimonial a les escoles.
6. **Millorar l'ordenació de l'activitat cultural i el seu calendari. En aquests moments es produeixen solapaments i saturació d'activitats que dificulta que les persones interessades puguin participar en tota l'oferta disponible.**
7. Millora de la difusió de les activitats culturals, perquè **l'oferta** arribi a la població de les urbanitzacions.

8. Reformular canvis en les activitats culturals desenvolupades orientades a:
  - a. Portar activitats culturals de fora de Vacarisses perquè hi hagi una major diversitat cultural al municipi.
  - b. Generar noves fórmules perquè les activitats culturals siguin dinàmiques i motivadores.
  - c. Desenvolupar algunes accions orientades a consolidar la Festa Major Petita i establir un protocol.
  - d. Obrir nous espais a projectes de cultura popular motivadores com la **creació d'una Colla Castellera, organitzar la festa del Mussol, etc.**
  - e. Dur a terme canvis en la Festa Major, per integrar les diferents inquietuds musicals de la gent gran i la gent jove i adulta.

9. Trobar recursos i patrocinadors privats de les activitats culturals que permeti millorar la seva quantitat, qualitat i diversitat.

10. Plantejar algunes **línies de suport a les entitats, per part de l'Ajuntament, com per exemple: disposar d'assessorament legal i de gestió interna d'entitats (obligacions i drets fiscals, laborals, etc.); diversificar els agents que desenvolupen activitats culturals ja que hi ha la percepció, des de les mateixes entitats, de que bona part de l'activitat cultural que es realitza al municipi se centra en el que elles aporten.**

4.2. Possibles línies de treball futures

A continuació es posen de relleu algunes línies de treball que han estat apuntades al llarg de procés d'elaboració d'aquesta diagnosi i que permeten ser un punt de partida cap a l'elaboració més acurada d'un Pla d'Acció Cultural a Vacarisses:

1. Desenvolupar una oferta cultural integradora, cohesionadora i variada que doni **resposta a la diversitat d'interessos:**
  - a. Activitat per a infants i joves de 9 a 18 anys.
  - b. Programar activitats de caràcter intergeneracional amb gent gran.
  - c. Integrar les activitats culturals en les urbanitzacions i viceversa.
  - d. Desenvolupar activitats culturals orientades a les audiovisuals: cinema.

2. **Articular la xarxa d'equipaments culturals local, per tal de:**
  - a. Oferir un millor servei a la població a nivell de comunicació i generar dinàmiques conjuntes.
  - b. Redefinit els possibles usos dels equipaments en el marc de **l'ecosistema cultural local.**
  - c. Augmentar la visibilitat dels equipaments
  - d. **Millorar l'experiència cultural dels usuaris**

- e. **Millorar la qualitat de l'oferta cultural**
3. **Ampliar l'oferta formativa en activitats culturals, especialment orientat a:**
    - a. Promoure activitats culturals com la dansa, teatre, tallers de pintura, etc. per a infants i joves.
    - b. Crear una escola **d'art per als infants** i joves del municipi.
  4. Millorar la coordinació i la participació en la gestió cultural:
    - a. **Impulsar la coordinació entre l'Ajuntament de Vacarisses i les entitats culturals** creant plataformes de treball conjunt com una Taula de Cultura o Comissió de Cultura. **L'objectiu és planificar, valorar activitats culturals,** desenvolupament del calendari. Permetria millorar la comunicació **a l'hora de** desenvolupar accions a mig i llarg termini.
    - b. Estudiar la possibilitat de crear convenis de col·laboració entre **l'Ajuntament i les entitats** culturals. Aquests convenis podrien suposar una millora dels recursos econòmics i materials de què disposarien les entitats, el que revertiria en la qualitat de les activitats culturals que aquestes estan desenvolupant al municipi.
    - c. Donar suport a aquelles entitats amb més dificultats perquè puguin tenir major participació en les activitats culturals.
    - d. Crear, en format digital i paper, una agenda trimestral de les activitats culturals al conjunt del municipi.
    - e. **Crear xarxa entre l'àmbit de la** cultura, el comerç, el turisme i la població de Vacarisses per impulsar projectes culturals més ambiciosos.
  5. Iniciar una línia de projecció dels béns culturals de Vacarisses i els seus valors afegits a partir de potenciar:
    - a. **I donar a conèixer el patrimoni de l'entorn.**
    - b. Un circuit cultural de municipi regular i de qualitat.
    - c. Una oferta cultural que ressalti els valors i elements culturals propis de **Vacarisses, com a diferenciadors de l'oferta cultural existent** a altres municipis.

Crèdits

La Diagnosi de l'Acció Cultural de Vacarisses és una iniciativa de l'Ajuntament de Vacarisses que compta amb el suport del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona i que ha estat conduït i desenvolupat en totes les seves etapes per Espai d'Anàlisi Social, SL, consultoria-formació-gestió cultural.

58

Aquest Pla de Cultura de Vacarisses s'ha desenvolupat de maig a desembre de 2018. En el disseny de la Diagnosi del Pla d'Acció hi ha participat:

Ajuntament de Vacarisses

Pere Casas i Ardanaz, Regidor de Cultura, Festes i Patrimoni

Txell Farré i Egea, Tècnica de Cultura

Sam López, Biblioteca El Castell

Rosa Mazo, conserge de La Fàbrica

Isabel, Dinamitzadora Casal de la Gent Gran

Olga Puigbó, Directora Escola Municipal de Música de Vacarisses

Imma Izquierdo, Tècnica de joventut

Entitats i ciutadania

Albert Picas, Associació de Propietaris i Veïns de Torreblanca I

Anna Callao, Esbart Dansaire de Vacarisses

Carlos Javier i Artur Avilés, Motoclàssic Vacarisses

Carol Serrano, Associació Excursionista i Cultural Miscel·lània Vacarisses

Cesc Castellet, Casal de Cultura

Joan Ustrell i Albert Picas, Teatre Jove de Vacarisses

Jovita Guasp, Associació de Diables de Vacarisses

Maria Pané, Coordinadora d'Entitats per la baixada de la Vaca

Pere Casas i Ardanaz, Colla de Geganters de Vacarisses

Raquel Codina, Associació de Veïns Can Serra

Raquel Pérez, Club de Patinatge artístic de Vacarisses

Toni Font, Associació Palà Cultura i Esport

Diputació de Barcelona:

Laia Gargallo, cap del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)

Eugènia Argimon i Aina Roig, equip del programa d'assessorament cultural CERC

La coordinació i redacció d'aquest Pla ha estat duta a terme per:

Obdulia Domínguez - Espai d'Anàlisi Social, coordinadora, conductora metodològica i redactora del Pla.

CERC – Xavier Coca, coordinació i gestió.

Volem agrair la col·laboració de totes les persones i entitats que han col·laborat i han fet possible l'elaboració d'aquest document.